

300075

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 2.

చెన్న పట్టణము 1916 సం॥ మార్చి నెల 4 వ తేది శనివారము

NO 285

సంపుటము. 2

రాక్షస సామ సంచత్తర మాఖ మాస బహుళ అమావాస్య 30.

సంచిక 207

గాంధర్వ ప్లాటు హార్మోనియలు

హిందూస్థానీ కణ్ణాటక కీర్తనలు తగినట్లుగా ప్రత్యేకము రాయారు చేయబడినవి.

1 నెం. ప్లాటు రూ॥ 80-0-0

3 సం॥ గారంటీ 2 నెం. ప్లాటు రూ॥ 20-0-0 2 సం॥ గారంటీ. ప్రే హార్మోనియములు తృప్తికరములు కానియెడల 10 రోజులలోపుగా రిటర్న్ చేయవచ్చును. మొదట 17-లు మొదలు అనేకయితర హార్మోనియములుగలవు. ఉపాధ్యాయులు లేకనే స్వయముగా హార్మోనియంవాయించ నేర్చుకొనటకు తగిన గ్రంథమునం దిప్పుడు శ్రీమాణ్ బల్లారి కృష్ణమాచార్యుల వారి నాటకపాటలు సహాగలవు. విశేషముగా ఖర్చునున్న దిగాన అలస్యముచేసి మోసపోకుడు. నెల 2 రూపాయల మాత్రము. రోవరు, సింగరు, రాల్, సన్, హంబరు, బ్రయింపు నైకలు కావలసినవారు మాకు వ్రాయుడు. చుద్రాను ప్లాటు సప్లయింగ్ ఏజెన్సీ, 15 బ్రాడ్వే, చుద్రాను.

క్రొత్త మోటారు బండ్లు.

మేము ఇది కర కే కాకినాడకును, కోటిపల్లికి, మోటారుబండ్లు వడుపుచున్నాము. మార్చి నెల లోపుగా, మేము సీతాశతి మోటారు వర్క్సును వారితో, ఏర్పరచుకొని అపలాపురం నుమ్మివరం, గన్నవరం, బోటసమర్చి వరకు యిరా గ్రామములకు డైరెక్టుగా టిక్కెట్లు, ఇచ్చెదము. రేపు దాటి చార్జీలు కలుపుటకు ఏర్పాటు చేయుము.

మార్చి నెల 10-వ తేది లోపుగా మరి రెండు క్రొత్త బండ్లు రావెయున్నవి. 5 గురు మొదలు 20 నుండి యెక్కువరకువారి క్రొత్త బండ్లు, రానుచంద్రపురం, ద్రాక్షరామ, సీతాపురం వ్రాయణములకు, వర్తకులకు, క్షిద్దకు, కొద్దు కక్షి దార్లకు అనుకూలమైన కాలములకు బండ్లు వడుపుచుము. ఇతర సమాచారములు నోటిమొలకలై తెలియ గలవు.

రంగూను పేటకువల మొదల చవుక గా దొరకును.

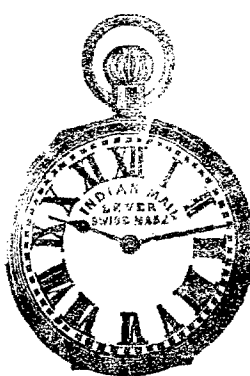
కాబట్టి చదువులందరు మమ్ము ప్రోత్సహించుచు రని నమ్ముచున్నాము.

ఇంగ్లీషు మోటారు ట్రాన్సిట్టు, కంపెనీ ప్రాప్యంతురు.

ఆచంట సుబ్బారాయుడు, కాకినాడ.

ఇండియన్ మెయిల్ లీవరు వాచ్ 5 సంవత్సరములు గ్యారంటీ గలది.

చక్కని గోలునుతో నెల 30-0 పోస్టేజి 0-4-0

ఇది మా కొంతకే నిర్దేశము బడింది. కావున నెవరినైనా చూడెదరు. నెల స్వల్పమైనను ఫలము కనువి యనభవమున తెలియదు. దృఢమైన సామానులచేతే బడి డెన్లు పూర్తి అను గ్లాసుదూము కలిగియుండుటచే చాలాకాలము నిలువక తృప్తికరముగా పని చేయును. గడియారము పెట్టినై 'ఇండియన్ మెయిల్' అను నామమును. పెట్టెలోపల గ్యారంటీ

పత్ర మికించి యుండును.

ఇండియన్ మెయిల్ గ్లాసుదూము లేనిది నెల 2-8-0

చిరునామా:—సుపీరియరువాచ్ కంపెనీ.

పోస్టుబాక్సు నెం 167 మద్రాసు.

శ్రీకృష్ణ కర్ణామృత శ్లోకములు సంపూర్ణముగా గలిగిన

5 ఉభయపక్షముల పాటలుగల 10 అం॥ గీతఫలకములు

డి. శ్రీనివాసాచార్య వారివలన పొడబడినవి

ఒక్కొక్కటి రు.

{ 12-12401 తృప్తతోయే రాగమాలిక
12-12402 హే లోకా శృణుక
12-12398 యవ్య-తైయస్య-నగర
12-12399 నానా ధర్మేణ
12-12400 కరచరణ కాంభోజ
12-12403 హే-గోపాలక-హే-కృపా రాగమాలిక

{ 12-12406 నయామి-నారయణ రాగమాలిక
12-12407 క్షీరసాగర-తరమ్
12-12404 ఆత్మా-యాభ్యాసన
12-12405 మదన-పరిహర స్థితిమ్

మాయొక్క ధరలవట్టిక కొరకు వ్రాయుడు

స్పెన్సరు అండు కంపెనీ లిమిటెడ్, మద్రాసు

Sole Distributors for Southern India & Hyderabad

Spencer & Co. Ltd., Madras.

నియమ (REGD)

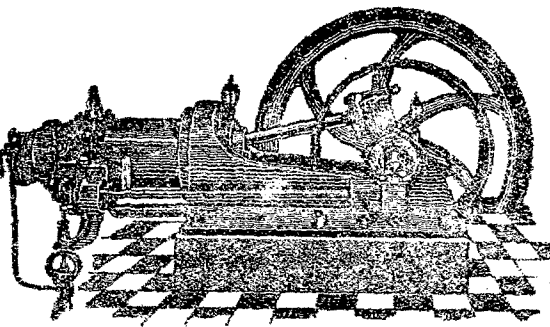
సీల్ ఆఫ్ ఆయిల్

సింహా సీల్ ఆయిల్ వెంట్రుకలను కృత్రిమముగా తయారు చేయుట, వేరైన వెంట్రుకలను, ఎత్తైన వెంట్రుకలను నలుపుచేయుట, రాజు వెంట్రుకలను ఆపుట, మేదమును పల్లగానుంచుట ఇది బహుదోషముగా నునానలతో కూడియున్నది. దీనిని ఉపయోగించువారలకు పూచిన పుష్పములతోటయం దున్నట్లుండును.

౧౯౧౩ సం॥ మైసూరునందుంచబడిన ఎగ్జిబిషనునందు దాని పరిమళమునకు ఒక ముద్రపతకము నిచ్చిరి. మతియు భారవాడయించుచుబడిన ప్రదర్శనమున జూబాయి గతన్నరు సాహెబు హిబు ఎక్సలెన్సు లార్డు వెల్లింగ్టన్. జి. సి. వి. ఐ. గారు ఒక యోగ్యతాపత్రము నిచ్చిరి. ధరలు. బుడ్డి ౧కి రూ॥ ౧-౦-౦. ౩కి ౨-౧౦-౦. తపాలాకర్పణ ప్రత్యేకము. సోల్ ఏజెంట్లు:— కాకు అందు కో, సి. పి. టాంకు చంద్రబాగు, పి. బి. నెం. 4, బొంబాయి.

రాబుసన్ నెమిడిసెల్ కూడాలులు (కిరసనాయిలు) యింజనులు

3 మొదలు 60 గుట్టములవరకు వలకు స్వేరు సామానులు సహా స్టాక్కు ఉంచబడును. గుంటూరు, రాజమండ్రి, విశాఖరేణు, తణుకు, విశాఖపట్టణము, పాలకొల్లు, భీమవరం, కుంభకోణం, తంజావూరు, బళ్లారి, రామన్ను, కారికాలు, నాగపట్టణము, కోయంబత్తూరు, చెంగల్పట్టు, వగైరా పట్టణములలో, మాయింజనుల తృప్తికరముగను అతి ముఖ్యముగను పనిచేయుచున్నవి.

జీవీపాక్సును స్త్రీయు యింజనులు, గ్యాసు ఇంజనులు, బోయిలర్లు సెంట్రీఫ్యూగలు (నల్లగుల్ల నీళ్ల పంపులు, డాంకి పంపులు, చేతితో మంచుగడ్డ చేయు యంత్రములు, యేలాటి కర్రనైనను గ్యాసుయింజను వగైరాల కుపయోగించు బాగుగామాన్యు, టిటాన్యుము, బియ్యముచేయు హార్టుల్ల పేలర్లు బెల్లింగులు, సాప్టింగులు, ఫ్యాక్టరీలకు కావలసిన అనేక విధములైన సామానులుమావద్ద విరివిగాను, సరసమైన వెలలకున్ను దొరకును. తప్పిలు తెలిసికొనువాడు నయచేసి మాకు వ్రాయుడు.

ఇండియన్ కామర్సు అండు ఇండస్ట్రీసు కంపెనీ,

ప్రాంతాధిపతులు:— తెలవాడ, తంజావూరు. ఇంజనీయర్లు మెషనరీ వర్తకులు. మద్రాసు

తేలుమందు:— తేలు కాటువలన అపాయములేదు గాని విశేష బాధగలదు. తేలు కాటు విషము నెత్తురుతో ప్రవేశించు బాధనరములవెంట పెద్దనరము దగ్గరనుండి లాగుట ప్రారంభించును. కుట్టిన చోటును మొదగుంటులుచేసిన బాధతగ్గును. వెల సీసా 1.కి 8 అ. అమృతాంజనం డిపో 109, ఫిరింగ్స్, బొంబాయి. అమృతాంజనం డిపో, చెన్నపురి.

బాధాపీడితులకు వరము: ఐవోడిక్ సహితమైన డా॥ డి. బి సావంతుని వనోషధి సారసపరిల్లా

అతిశుభ్ర రక్తములను జరించుబాధ్యులకు కీటమువంటి మందు. తుళుపులు, మచ్చలు, గండమాలలు, పుండ్ల, పాతనోష్పలను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి

వనోషధి సారసపరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిష్పంశము, సహజమైన మధ్యకత్తివలన అన్ని విధములైన రోగములను పోగొట్టును. శరీరమునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును కార్తవంబంధమున నొప్పులను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రీకరచును. శరీరాశోగ్యమును గలుగ జేయును. 16 రోజులవర కుండుటకు 4 డోష్కుల బుడ్డిలతో అమ్మబడును.

ప్రైవేటు:- పి. డి. సావంత్, గళక, భనసవాడి నం ౨ బొంబాయి. Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi No. 14, No. 2. BOMBAY.

శ్రీమదాంధ్ర బ్రహ్మాండపురాణము

[పద్య కావ్యము.]

వ్యాసమహర్షి విరచితములగు పదునెనిమిది పురాణములలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టినది? ఏయేగుణముల నెట్టి పరిణామములకు పొందినది? మనుజులస్థితి మొదలగు నెట్లుండె? కులభేదములేకలిగి? ధర్మము లెప్పుడెట్లు మార్పుకొందె? ఆచారవ్యవహారము లెట్లుమా? ఈ మొదలగు విషయము లెన్నియో యందు స్పష్టముగ వివరింపబడియున్నవి. పరశురామచరిత్రము, శుగ్రచక్రవర్తి ఘోషలగువారి చరిత్రము లిందు జక్కగ వర్ణితములు. ఇక్కాలపునాదు, బుద్ధిబలముచే ప్రపంచ స్థితిగతులు ముండెట్లుండెనని యూహించి ప్రపంచము విషయము లిందనేకములు వివరింపబడియున్నవి. గొప్పవారి గ్రంథమునై మంచియభిప్రాయము నిచ్చియున్నది. శ్రీమిగుల కులభము. మంచికాగితములనై ముడింపబడి నిందు క్యాలికొల్పెందుచేయించబడియున్నది. 900 పుటలు వెల 4-0-0 అత్యుత్తమప్రతి 5-0-0 కర్పణ శతే. కలయువారి విరుణానాథ వ్రాయవచ్చును. (4-12-14) జనమంచి కేషాద్రిశర్మ, తెలుగుపండితుడు, మద్రాసులో హైస్కూలు, కడప.

ARMS & AMUNITION.

తుపాకులు, తుపాకి మందు, కేపురవలు మొదలగునవిన్ని సారాయములు స్పిరిట్సు నానావిధోపగయోవస్తువులు మావద్ద దొరకును. ఎస్. పి. సారథి అండుకో ౧౦౧ చైనాబజారు రోడ్డు మదరాసు

సంవత్సరాదినంచిక వ్యాసములు

భాషాభిమానుల సాహాయ్య ప్రోత్సాహముల వలన నశనంవత్సరాదినంచిక ముద్రిత మగుచున్నది. వ్యాసములు వ్రాయవలసినవారనేకులు తమతమ వ్యాసముల నింతవరకుపంప లేదు. వ్యాకర్తలాలస్యము చేసినచో సంవత్సరాదికి సంచి వెలువడనేరదు. కావున భాషాభిమానులు తమ వ్యాసములను మూడు నాలుగు దినములలో పినగాని ప్రయోజన ముండదు. కాల విలంబము వలన ముద్రణమునకు ప్రతిబంధక మేర్పడుచున్నది. కాన వ్యాసకర్తలు వెంటనే తమతమ వ్యాసములను పంపి సంచిక సకాలమున వెడలుటకు తోడ్పడ ప్రార్థితులు. సంపాదకుడు.

మాగాణిభూములకు నీరుపారించు

బెన్ గైరోను మించిన నీరుతోడుయంత్రము

(పంపు) లేదు.

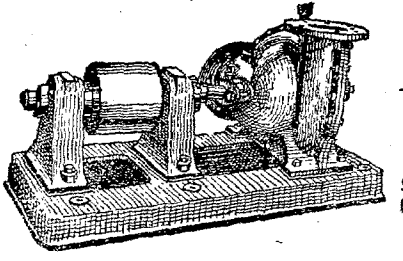
పేరొందిన మధ్యస్థలాపకర్షిత జలాహరణయంత్రము.

పైపు "A" పైకి 36 అడుగులవరకు.

గృహాపయోగమునకును, తోటలయందు నీరుపారించుకొనుటకు

చిన్న చిన్న చేయంత్రములును కావలసినచో కిందిఅడ్రసుకు వ్రాయుడు

టక్సు అండు కంపెనీ లిమిటెడ్, ఇంజనీయర్లు, 9 బ్రాడ్వే, మదరాసు.

కృష్ణా జిల్లా సంఘము.

గత సంవత్సర కార్యక్రమము

కృష్ణా జిల్లా సంఘమువారు గత సంవత్సరము జరిపిన కార్యక్రమమును క్రింద ముద్రించుచున్నాము.

సంఘ వివరము.

1915 సం॥ జనవరి ప్రారంభమున జిల్లా సంఘమునందు 129 సభ్యులు గలరు. మారతముగా 126 నకు సభ్యులు చేరి 30రు మాన్యురు గలిగిరి. దీనివలన ఆఖరునకు 852 నకు సభ్యులుగలరు. ఈ సంఘమునకు ఆచార్యులు 10 తాలూకా సంఘములు కొన్ని గ్రామసంఘములు గలవు.

దీనివలన 24 తేదీని వెలువడతూరు జరిగిన జిల్లా సంఘమువారి సభయందు గతసంవత్సర కేడివి హనుమంతరావు పంతులు బి. ఏ. బి. యల్ గారు అధ్యక్షులుగారు, వల్లూరి మార్య వారాయణరావు పంతులు బి. ఏ. బి. ఎల్ గారు ఉపాధ్యక్షులుగారు జేమూరి వేంకటసుబ్బారావు పంతులు బి. ఏ. గారు కార్యదర్శిగారు కొడాలి శివరామ కృష్ణారావుగారు సంచార కార్యదర్శిగారు, మరి 26 గురు కార్యనిర్వాహక సంఘ సభ్యులుగారు ఏర్పాటు చేయబడిరి. కార్యనిర్వాహక సంఘసభ్యుల నామములను గతసంవత్సర ప్రకటించి యుంటిమి.

ఆచార్య వ్యయములు.

1914 సం॥ దీనివలన ఆఖరునకు నిలవ రు. 88-11-0 అ. చందాలవలన జను 888-12-0. విరాళములవలన జను 161-12-0. ఇతర జను 584-8-0. వ్యయము రు. 567-1-0. సాలాఖరునకు నిలవ రు. 17-2-0.

సభలు.

గత సంవత్సర సంఘమువారి సాధారణ సభలు 2ను కార్యనిర్వాహక సంఘమువారి సభలు 6 సంఘము పక్షమున గావించబడిన బహిరంగ సభలు 4ను జరిగెను. సభ్యులు హాజరు కాని కారణమున ఏ సభయు నిలువదల కాలేదు.

సంఘమువారి సాధారణ సభలు.

20-3-15 తేదీని ఏలూరునందు ఆనరెబిల్ రావుబహదూర్ మోహన్ రావుచంద్రారావు పంతులుగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగిన సాధారణసభలో 1914 సం॥ తాలూకా రిపోర్టు అంగీకరింపబడినది. ఉంగుటూరుగ్రామముల ఇప్పటికి నిలిచియున్న ఈ గ్రామకంఠస్థులను దరఖాస్తులమీద నియోజక గ్రామ ఉమ్మడి కార్యముల ఉపయోగమునిమిత్తం నిల్వ యొందునని కోరిన అర్జీనిగురించి యోచింపబడి తత్సంబంధమైన అధికారులకు వ్రాయుటకు తీర్మానించబడినది.

19-8-15 తేదీని బందరులో వల్లూరి మార్య వారాయణ రావుగారి అధ్యక్షతక్రిందజరిగిన సాధారణ సభలో కాగు పాడు, పడమర, జేమండ, ఉంగుటూరు, తామరకొల్లు, అప కూరు, జేమరచ్చాడు మున్నగు గ్రామముల తాలూకా అర్జీలను గురించి యోచింపబడి ఆయా యిబ్బందుల నివారణను కొన్ని ఆయా డిపార్టుమెంటులవారికి వ్రాయుటకు తీర్మానములుగావించబడినది.

కార్యనిర్వాహక సంఘసభ్యుల సభలు.

18-2-15, 29-4-15, 10-6-15, 4-7-15, 30-9-15, 7-12-15 తేదీలను కార్యనిర్వాహక సంఘసభ్యుల సభలు జరిగినవి.

18-3-15 తేదీని జరిగిన సభలో 1914 సం॥ రిపోర్టు జరివి అంగీకరింపబడి జిల్లాలోని మారతన రైలు మార్గములను గురించియు యోచింపబడినది.

29-4-15 తేదీని జరిగిన సభలో రాచపట్టణమునందు జరిగిన 24వ కృష్ణామండల సభలో జరిపించవలసినయంత్రములను గురించి ఆలోచింపబడినది.

4-7-15 తేదీని జరిగినసభలో మదరాసు గవర్నరుగారి ఎగ్జిక్యూటివు సభా సభ్యులగు సర్ ఈశోబ్ మూర్తియర్ గారిచే గుడివాడ మకాంలో యాచనచరలసిన యంత్రములు, డిప్రెస్సెడ్ మెంబర్ల నామములు స్థిరపరచబడినది.

7-12-15 తేదీని జరిగినసభలో గ్రామపంచాయతుల పక్షమునగుంచి ప్రజలకు వెలుగుకై టెంపొరరీగా మరియొక సంచారకార్యదర్శిని ఏర్పాటుచేయుటను గురించి యోచింపబడి పింగళి వేంకయ్యగారు ఆపనికి నియమింపబడిరి. తక్కిన యంత్రములయందును మారతసభ్యుల నామములను చదివి వారి సభ్యత్వ మంగీకరించుట మున్నగు ముఖ్యము కార్యక్రమములు పరచబడినవి.

వర్తమాన సభలు

27-2-15 తేదీని జరిగిన బహిరంగసభకు కేడివి హనుమంతరావు పంతులు బి. ఏ. బి. ఎల్ గారు అగ్రాసవాధిపత్యము వహించిరి. గౌరవనీయులైన గోపాలకృష్ణగోపాల్ సి.వి.ఇ. గారి మరణమునుగుర్చి చింతింపుచు వారి కుటుంబమువారికి సానుభూతిని వెల్లడించుచు, వారి భార్యకొర్రు మై రాజకీయవిషయములను జేతనవ్రతలను వెల్లడి గ్రంథములగుల భాండాగారమునకు దానినిస్థాపించు ప్రయత్నించుటకు తీర్మానములు గావించబడినవి. మేము బంపిన సానుభూతికి హిందూ శ్రీ సేవకా సంఘసభ్యులను గోకలేమహానీయుని కొడుకలను కృతజ్ఞులమని జవాబిడిరి.

30-4-15 తేదీని కేడివి హనుమంతరావు పంతులుగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగిన బహిరంగసభలో రాచపట్టణమునందు జరిగిన 24 వ కృష్ణామండలసభకు, విశాఖపట్టణమునందు జరిగిన 8 వ ఆంధ్రప్రదేశ్ సభకు ప్రతినిధు లెన్నుకొనబడిరి.

21-8-15 తేదీని కొప్పలె కృష్ణారావు పంతులుగారి అధ్యక్షతక్రింద శాసనసభగూడెను. సభకు 45 తాలూకాలనుండి పెక్కుమంది రైతులు విచ్చేసిరి. సభకును పీఠికాభాష్యములయందల విషయమై యోచింపబడి కలెక్టరుగారి దర్శించి ఇంచువిషయమై ముచ్చటించుటకు ఆయా తాలూకాలనుండి కొందరు ప్రతినిధులు వచ్చుచు వేర్వేరుపక్ష స్థిరపరచెను. మరియు సభకువిచ్చేసినసభ్యులెల్లరు ఆయా గ్రామములను గ్రామకంఠాభివృద్ధి విషయమై ప్రత్యేకముగా వేర్వేడి డిప్రూటి కలెక్టరుగారి సహాయము వినియోగించుకొని తత్వము గ్రామముల గ్రామకంఠాభివృద్ధినిగుర్చి క్రద్ధహింసకులుల గోత్యానము కలుగజేయవలెననియు తీర్మానింపబడినది.

19-11-15 తేదీని జరిగిన బహిరంగసభకు కేడివి హనుమంతరావు పంతులుగారు అధ్యక్షులుగారు ఉండిరి. సర్ ఫిరోజీబహదూర్, సర్ మోనీకాబాబ్, కీగోర్డి మున్నగు జేతనాధిపతుల మరణమునకై చింతింపుచు వారి కుటుంబముల వారికి సానుభూతిని వెల్లడించుకై తీర్మానములు గావించబడినవి. తేడిమహతాగారు మన సానుభూతిని గ్రహించుటకు తీర్మానించబడినది. ఈ సభలన్నియు బందరునుండి జరిగినవి. ఈ సభలచర్యలన్నియు ఎప్పటికప్పుడు వార్తాపత్రికలకు వ్రాయబడినవి. అనుబంధ సంఘములవారును ఇట్టి సానుభూతిసభలను జిల్లాలో అచటచట జరిపియుండిరి.

మండల సభలు

24-వ కృష్ణామండలసభ కైలూరుతాలూకా రాచపట్టణమునందు 1915 సం॥రము మేసెల 24, 25, 26 తేదీలను జేమూరి వెంకటసుబ్బారావు పంతులు బి. ఏ. గారి అధ్యక్షతక్రింద జయప్రదముగా జరిగెను. ఈ గ్రామము రయిలు మార్గమునకు ఎటువంటిదను మారకుండుండుటచే ముఖ్యముగా సభలకు హాజరు ప్రిడెన్టు మున్నగు ప్రమాఖులు విరివిగ రావలెనునైతే ఈ మండలసభను మిగుల జయప్రదముగ జరుపుకొని మండలసభ రైతులసభ కాదను కళింకమును బాపుకొనిరి. కృష్ణామండల రయిలులు విద్యాధికులనుండి హక్కును లాగుకొనిరా యననట్లు ఈసభకు వ్యయముగ జరుపుకొనగలమని లోకమునకు వెల్లడించిరి. ఈ సభకు 8 తాలూకాలనుండి ప్రతినిధులు రావలెను గాని మండలములోని తక్కిన అన్ని తాలూకాలనుండియు ప్రతినిధులు విచ్చేసిరి. దాదాపు ముప్పది వరకు పంచములుకు క్రిష్టియనులకు అతిశ్రద్ధతో ఈ సభకులంకరించుటయేగాక కొన్ని విషయములను గురించి జక్కగ నుపన్యసించిరి. ఇదియే ఈసభయొక్క గొప్పవిశేషము. ఈసభతో పాటు ముఖ్యముగ జరుగుచుండు 17 వ కృష్ణామండల సంఘ సంస్కరణ సభయు కాశీవాధుని వాగేశ్వర రావు పంతులుగారి అగ్రాసవాధిపత్యముక్రింద మేసెల 25, 26 తేదీలను ఉదయముపూట జరిగెను. 24 వ కృష్ణామండల సభయందు గావించబడిన తీర్మానములు అందుకు సంబంధించిన ఆయా అధికారులకు తెప్పించి గా ఉత్తరములు వ్రాసి బంపబడినవి. జిల్లాలోని జమీన్దారులకును పర్యాయులకును పాతకాలల వారికినికూడ బంపబడినవి. ఇండియా ప్రభుత్వమువారి విద్యాకాఖ అసిస్టెంటు కెక్సైటెరిగారు మదరాసు ప్రభుత్వమువారి విద్యాకాఖ కెక్సైటెరిగారు పి. డబ్లియూ. డి. ఇరిగేషన్ కాఖ కెక్సైటెరిగారు లోకల్ అండు మ్యూనిసిపల్ డిపార్టుమెంటు అండర్ కెక్సైటెరిగారు, రివిన్యూ డిపార్టుమెంటు అండర్ కెక్సైటెరిగారు పబ్లికవర్క్సు డిపార్టుమెంటు జాయంటు కెక్సైటెరిగారు పి. ఎస్. శివస్వామి అయ్యర్ అసోసియేట్ సి.వి.ఇ. గారు, బోర్డు ఆఫ్ రివిన్యూ (లాండురివిన్యూ.) కెక్సైటెరిగారు, రివిన్యూబోర్డు ల్యాండు రికార్డుస్ అండు అగ్రికల్చర్ కమిషనరుగారి, కెక్సైటెరిగారును ఈవకు సంబంధించిన

తీర్మానముల తాలూకా ప్రముఖ జేతనవని బడలు వ్రాసిరి. గ్రామసత్తముల సర్వేక్షేముట అను 15వ తీర్మానమును గురించిన విషయము రివిన్యూబోర్డువారి ఆలోచనకుం దున్నదని బోర్డు ఆఫ్ రివిన్యూ సర్వే అండు ల్యాండు రికార్డుస్ కమిషనర్ గారి కెక్సైటెరి గారు వ్రాసియున్నాడు.

గ్రామపంచాయతులు, గ్రామ యస్టేబ్లిష్ మెంటుకు నడుపానుములు, గ్రామసత్తములను సర్వేక్షేముటను గురించిన 11, 12, 13, తీర్మానముల విషయములు తమ యోచనములయంద బడునని మదరాసు ప్రభుత్వమువారి రివిన్యూకాఖ అండర్ కెక్సైటెరి గారు తెలియ పర్చి యుండిరి.

మదరాసు విద్యాకాఖ డైరెక్టరుగారు 24 వ తీర్మానములకు సంబంధించిన విషయములు ఆంధ్రా నూతన పాఠశాలలను బాహర యొక్కయు, వారికేల యొక్కయు ఉపయోగమునిమిత్తము జిల్లాలో నచటచట స్థాపించువిషయమై పిలుగు వంతరకు తగు శ్రద్ధ వహించవలసి వ్రాసియున్నాడు. వార్త రిపోర్టర్ వారికా పాఠశాల ఇవలెట్టెన్ను గారు జిల్లాలో ఎలిమెంటరీ వారికాపాఠశాలలు ముఖ్యమైన తావులనెల్ల గలవనియు, అరబ్బియనుబట్టి విద్యావర్గములు పెంపుజేయు బడుచుండుననియు, బందరునందు ఇకకంట్టేలు కేంద్రరీన్యూముగాని హైయర్ ఎలిమెంటరీ పాఠశాల గాని ఏర్పాటుచేయు విషయము ఆలోచనలోనున్నదనియు తెలియపర్చి యున్నాడు.

20 వ తీర్మానము- మునుగుకాల్వలను మరమ్మతులను గురించి దానికి గోదావరి వెల్వెక్ డెప్టా ఎగ్జిక్యూటివు ఇంజనీరుగారు "మరమ్మతు జరూరెంబోట్ల ఎర్జెన్సీను చేయించ నుద్దేశించితిమియు ఆయా గురుగు కాల్వల నువయోగించెను గ్రామముల సహాయము కావలెననియు, డెబ్బులెన్ను కొని జనమును సప్లయ చేయవలసి గ్రామముల అవలంబించిన గాని మరమ్మతుల చేయించ పిలువదనియు జవాబు ఇచ్చి వారు ఇంచువిషయమై శ్రద్ధవహించ జిల్లాసంఘ సభ్యులకు కొందరికి తెలియ పర్చడమైనది.

7 వ తీర్మానము- జమీన్దారులకు పంటకాల్వల మరమ్మతు అనుదాని విషయములలో అట్టి కాల్వలెల్ల పంచవలసి నదిగా వైఎగ్జిక్యూటివు ఇంజనీరుగారు కోరినారు. మరమ్మతు కోరునారు వారికి నెట్టిపేటకు డైరెక్టుగా గాని మాకుగాని వ్రాయవచ్చును.

28 వ తీర్మానము- కైలూరు తాలూకా పిటియంపు గ్రామముల వ్యవసాయము అభివృద్ధియగునై వెలువడతూండి 2వ ప్లక్ గూడెంకైలూరుకైలూరు ఇంజనీరుగారు "డెప్టా ప్రాప్రమంగా పట్టా భూములు తరీఫక భూములు, మొరక సాగుకు లాభముకానివి పల్లపు వ్యవసాయ భూములుగా ముఖ్యము కాబడుట ప్రగరకు కర్తవ్యము. వాన అనవరతము బట్టి కొల్లెరుగారి సర్వేకాంధూనియొక్క పల్లపువ్యవసాయ విస్తీర్ణమును తగ్గించియెవరు వైభూములకు పరుగుననుచేయవలసియున్నది. కాబట్టి కొల్లెరుగారి టెంపొరరీగా సర్వేకాని భూముల పల్లపు వ్యవసాయము జరగుచున్నది అది తప్పుక టెంపొరరీ ఏర్పాటు చేయి భూముల పతనము అని వ్రాసి యున్నాడు.

1914 సం॥ అక్టోబరు నెలలో జరిగిన 28 వ కృష్ణామండల సభ యొక్కయు 1915 సం॥ మేసెలలో జరిగిన 24 వ కృష్ణామండల సభయొక్కయు రిపోర్టులు ముద్రింప బడినవి. చాలమందికి పంప బడినవి. వానలసిన వారు మాకు వ్రాసి తెప్పించుకొన వచ్చును.

కాటోల్ పాదము

పల్లులు, పీచులు, ఈగలు, చిమ్మటలు మున్నగు క్రిమీలను నాశ్రియము చేయుచు బంధించుచుండు. టెంట్ లెక్ గా 1-11-1910

కాటోలు వత్తులు

దోమలను, ఈగలను నశింపజేయుచు, వారవోలును 240 కట్టులుగల పెట్టె 1-11-1910 లో విజయనగరములకు పీచులును కడకటిండ్లములకు పల్లులును కోములును, పుత్తకపేటికలను తినుచుండుడి కామములు పాలుపంజెల్లు:—టి. వార అందుకో, 1-11, ప్రింగర్పుట్టిలు, బాట్టిచోక, మదరాస్.

దంతిరాజు భువకార్పటి కలుగునా.

(కలకత్తా పెన్సిడెన్స్ కళాశాలాధ్యక్షుడగు జేమ్సుగారి అనవధతకును, అపదేయతకును తగిన శిక్షను కార్చి కేలు ప్రభువుగారు విధించగా స్టేట్సుమన్ మొరలగు ఆంగ్లేయ యాజమాన్య ప్రతి కలు శ్రీవారి చర్యను ఖండించుచు తీవ్రముగా వ్యాసించి.)

నూ జ వీ దు ట్రస్టు కేసు.

బెజవాడజాయంటు మేజిస్ట్రేటు కోర్టు వారి ఎరుట.

(మా ప్రత్యేక విలేఖనం యొద్దనుండి)

బెజవాడ మార్చి 3:- మాచికు హైస్కూలుకును, బెజవాడ బీదల ప్రత్యేకమునకును ట్రస్టీగానుండి ట్రస్టుతాలూకు డెబ్బదివేల రూపాయలను తప్పక పంపించునట్లు దురుద్దేశముతో ఒకటికంటె పెక్కువ పర్యాయములు మాడవాటి వేంకటేశ్వర రావు తంతులుగారు విచారించుకొని రని తీసికొనివచ్చిన అభియోగము నేడు 11 గంటలకు తిరిగి మా జాయంటు మేజిస్ట్రేటు గారిచే విచారణ వచ్చింది.

యథాప్రకారముగ ఉభయపక్షములను బారిష్టరులను వకేళుడు కేసులో వాదించి.

అడిటరు సాక్ష్యము.

అడిటరు గుండ్లపల్లి వరసింహానుగారి సాక్ష్యము తిరిగి ప్రారంభింపబడినది. వారు తమసాక్ష్యముగా నిట్లు చెప్పిరి:- 19-11-18 తేదీన 8 మాసముల గడువుతో ట్రస్టు తాలూకు 19000 లు మద్రాసు బ్యాంకులో దివాజీలుచేయుచుండిరి.

17-4-14 తేదీన 8 మాసముల గడువుతో ట్రస్టుతాలూకు సొమ్ము రు 80000 లు బ్యాంకులో దివాజీలుచేయుచుండిరి.

ఈ సొమ్మును బ్యాంకువారు చెల్లించవలసిన గడువు 17-7-14 తేదీతో సమాప్తి చెందెను.

19-11-18 తేదీన దివాజీలుచేసిన రు 21000 లు మాడ 17-7-14 తేదీన చెల్లించనివట్లుగడువువర్తించుకొనెను.

17-7-14 తేదీన హైస్కూలు లెక్కలలో 50000 జను పడ్డవారు.

1915 సెప్టెంబరువెలఖనంవరకు ఈసొమ్మును జమిట్టు లేదు. సొమ్మును బ్యాంకులోనుంచు ఉంచలేదు.

17-7-14 తేదీన హైస్కూలు చిరాలలో రు 68584 1-11 నిలవ ఉన్నటుల కనుపించుచున్నది. ఈసొమ్ములో ట్రస్టీగద్ద రు 60778-4-1 లను, బ్యాంకులో రు 2385-14-7 లను ఉన్నటుల చిరాలలో నానుబడి ఉన్నది. 11-7-14 తేదీ ప్రారంభించిన 10481-15-0 లు నిలవ ఉన్నటులను బ్యాంకులోనుండి అదిననుండి దివాజీలుతాలూకు 50498-5-1 లు తెచ్చిటులను ప్రాయబడి ఉన్నది.

28-7-14 తేదీన ఆ లెక్క ఆలాగుననే వ్రాసినది.

29-7-14 తేదీన మార్కెట్ సొమ్ము నేమనోల్ బ్యాంకు లెక్కలనుబట్టి రు 55000 లు దివాజీలుచేసినట్లు తెలియబడినది.

25-7-14 తేదీన హైస్కూలు చిరాలను బట్టి రు 65044-8-10 లు నిలవసొమ్ము ఉన్నటులను. అందులో రు 60778-4-1 లు ట్రస్టీగద్ద ఉన్నటులను వ్రాయబడి ఉన్నది.

20-7-14 తేదీన ఆ లెక్క ఆలాగుననే ఉన్నది కాని ఆకోజున రు 5802-4-1 లు ట్రస్టీగారికి ఇచ్చినటుల ఖర్చుపడ్డ ఉన్నది. కే. ప్రిసాదరావుగారు తయారు చేయబడిన లెక్క

లను ట్రస్టీకి సొమ్ము ఇయ్యవలసియున్నందున ఇచ్చినటుల వ్రాయబడి ఉన్నది.

ఈ కే. ప్రిసాదరావుగారు తయారుచేసిన లెక్కను నేను చూడలేదు. ఆ లెక్క కావలయునంటినిగాని కోర్టులో దాఖల్ చేయబడియుండలేదు. ఈసొమ్ము ట్రస్టీకి ఎందుకు గాను ఈ కువలయునో ఈ లెక్కలో వ్రాయబడియుండలేదు.

30-7-14 తేదీన బీదల ప్రత్యేక తాలూకు 4101-9-0 లు నిలవఉండగా 1-8-14 తేదీన 8000 బ్యాంకులో చేయబడినవి.

బ్యాంకులో చేయబడిన ట్రస్టుతాలూకు సొమ్ముంతయు బ్యాంకువారు చెల్లించవలసిన గడువు 28-1-1915 తేదీ అయి ఉన్నది.

మద్రాసులోనున్న నేమనోల్ బ్యాంకులో చేయబడిన సొమ్ముబాటు 70 వేల రూపాయలకు కరెన్సీనోట్ల సగము మార్కెటులను బ్యాంకువారు 2-2-15 తేదీన తిరిగి సగము మార్కెటులను 4-2-15 తేదీన పంపినారు.

7-7-14 తేదీన బీదల ప్రత్యేక తాలూకు పదివేల ముద్రయంతికి వచ్చినది.

1-8-14 తేదీన బీదల ప్రత్యేక తాలూకు మద్రాసు బ్యాంకు కరెంటు లెక్కలో 11011-8-4 నిలవఉన్నది.

14-8-14 తేదీన ఈ సొమ్ములోనుండి పదివేల రూపాయలను తీసికొన్నాడు.

1915 సెప్టెంబరు వరకు ఈ సొమ్ముకు తిరిగి బ్యాంకులో చేయలేదు.

16-8-14 మొదలు 10-2-1915 వరకు ఈ పదివేల ట్రస్టీగద్ద సు-క్షేపణకు నుంచబడియుల బీదల ప్రత్యేక చిరాలలో వ్రాయబడి ఉన్నది. ఈ కాలములో ఈ సొమ్ము ఏ బ్యాంకులోను వేసేటుల కనిపించదు.

16-8-14 మొదలు 10-2-1915 వరకు ఈ పదివేలను ట్రస్టీ అలాంటిగా కట్టికట్టినవారు మాటికి సం-రమునకు 4 లాకున అయిన కట్టి రు 200-0-0 లు బీదల ప్రత్యేక చిరాలలో 11-2-15 తేదీన జను కట్టబడియున్నది.

11-2-15 తేదీన రు 14813-13-1 లు నిలవ ఉన్నటులను ఆ కోజున చూపిరి మల్లిఖార్జున రావుగారు వ్రాసిన డెబ్బివేల రూపాయల ప్రామిసరీ నోటు క్రింద పదమాడు వేల రూపాయలకు ఇందులో మల్లిఖార్జున రావు గారికి ఇచ్చినటుల వ్రాయబడి ఉన్నది.

10-2-15 తేదీన మల్లిఖార్జున రావుగారు డెబ్బదివేలకు నోటును వ్రాసి ఇచ్చిరి.

ఆ తేదీన మల్లిఖార్జున రావుగారికి అప్పు ఇచ్చినటుల హైస్కూలు చిరాలలో పడ్డవారు.

10-2-15 తేదీన హైస్కూలు తాలూకు 55 వేల రూపాయల నేమనోల్ బ్యాంకులో ఉన్నటుల వ్రాయబడి ఉన్నది.

ది. ఈ 55 వేల బ్యాంకువారు చెల్లించవలసిన గడువు 28-1-15 తేదీతో సమాప్తియైనది.

11-2-15 తేదీన మల్లిఖార్జున రావుగారు ఒక వెయ్యి రూపాయలకు నోటును ఇచ్చిరి. ఈ నోటులో 10-2-15 తేదీన మల్లిఖార్జున రావుగారికి నోటుక్రింద 69 వేల ముట్టి యొన్నటుల వ్రాయబడియున్నది.

11-2-15 తేదీన మల్లిఖార్జున రావుగారికి ప్రామిసరీ క్రింద ఇయ్యవలసిన సొమ్ములో తక్కువపడినందువలన 1000 లు రావిపాటి మహాలక్ష్మమ్మగారివద్ద బహుళ పుచ్చుకొన్నటుల హైస్కూలు లెక్కలలో వ్రాయబడినది.

11-2-15 తేదీన హైస్కూలు కరెంటు లెక్కలో రు 2585-14-7 లు నిలవ ఉన్నది. ఈ మొత్తములోనుంచి సొమ్మును తీసికొనలేదు.

12-2-15 తేదీన తిరిగి రావిపాటి మహాలక్ష్మమ్మగారివద్ద రు 1000-0-0 లు బహుళ పుచ్చుకొన్నటుల హైస్కూలు చిరాలలో వ్రాయబడి ఉన్నది.

12-2-15 తేదీన బ్యాంకు కరెంటు లెక్కలో హైస్కూలు బాబకు కావలసినంత డబ్బు ఉన్నది.

16-2-15 తేదీన బ్యాంకులోనుండి హైస్కూలు తాలూకు రెండువేల రూపాయలు తీసికొనబడినవి.

17-7-14 తేదీన ముద్రయ 85 వేల రూపాయల గవర్న మెంటు పత్రమును తనభాగంబి బ్యాంకులో నూటికి 5 వడ్డీతో 80000 లు అప్పు పుచ్చుకొన్నాడు. ఈ సొమ్ము 21-7-14 తేదీన తిరిగి చెల్లించినాడు.

24-12-14 తేదీన 5000 లు అప్పు పుచ్చుకొన్నాడు.

28-2-15 తేదీన రు 85700 ల గవర్న మెంటు పత్రములను తాకట్టుపెట్టి రు 25000 లను అప్పు పుచ్చుకొన్నాడు.

8-8-15 తేదీన తిరిగి చెల్లించినాడు.

18-7-15 తేదీన ఏబదివేల గవర్న మెంటు పత్రములను తాకట్టుపెట్టి 40,000 అప్పు పుచ్చుకొన్నాడు. ఈ కోజునరకు తిరుగ ఇచ్చియుండలేదు.

20-7-14 తేదీన తాకట్టుపెట్టిన వేల మూలముగా ఒక లక్ష రూపాయలను ముద్రయ మల్లిఖార్జున రావుగారికి అప్పు ఇచ్చినాడు.

నేను ముద్రయ స్వంత లెక్కలను తనిఖీచేసినాను. ఆ లెక్కలలో ఈ పద్దు ఎవరును కనుపించదు. ముద్రయ స్వంత లెక్కల నన్నంటికి పరిశీలించగా ఆ తేదీన ముద్రయగద్ద లక్ష నిలవయున్నటుల కనుపించదు.

మద్రాసు బ్యాంకులో అప్పు పుచ్చుకొన్న నలుబదివేల కలిపినను లక్ష పూర్తి కాదు.

17-7-14 తేదీన ముద్రయగద్దను బ్యాంకులోనుండి స్వంత బాబకు 21000 లు వచ్చినవి. ముప్పయివేల అప్పు పుచ్చుకొన్నాడు.

20-7-14 తేదీన ఈ 51000 లతో మల్లిఖార్జున రావుగారికి ఒకలక్ష రూపాయలను ముద్రయ అప్పు ఇచ్చుటకు వీలులేదు.

17-7-14 తేదీన ట్రస్టుతాలూకు 49 వేల వైదిల్లరను బ్యాంకువారు చెల్లించ వలసిన గడువు పూర్తి అయ్యెను.

17-7-14 తేదీనుండి 28-7-14 వరకు ఈ సొమ్ము ట్రస్టీగద్ద నిలవ ఉన్నది.

20-7-14 తేదీన ట్రస్టీగద్ద ట్రస్టు సొమ్ము రు. 60000 లు ఉన్నటుల చిరాలలో వ్రాయబడి ఉన్నది.

20-7-14 తేదీన ట్రస్టు తాలూకు 60 వేల ముద్రయ స్వంతము బాబకు 51 వేల కలిపి ముద్రయగద్ద ఒక లక్ష వడ కొంకువల వైదిల్లర నిలవసొమ్ము ఉన్నది.

ముద్రయకి మల్లిఖార్జున రావుగారు వ్రాయించి యిచ్చిన తనభాదస్తావేజుకు రు 531-4-0 లు ఖర్చు అయినది.

ముద్రయ స్వంత లెక్కలను బట్టి ముద్రయ ఆకోజున ఒక లక్ష అప్పు ఇచ్చేసితిమి లేదు. ట్రస్టు సొమ్మును ఉపయోగించిన పక్షమున ఇయ్యగలము.

27-2-15 తేదీన ముద్రయపేర మల్లిఖార్జున రావుగారు 94 వేలకు ముయ్యక తనభాదస్తావేజు వ్రాసికొను.

అన్ని లెక్కలను బట్టిచూడగా ఆ తేదీన ముద్రయ స్వంతమున రు 2841 కంటె పెక్కువ సొమ్ము నిలవలేదు.

ఈ సొమ్ముతో 94 వేలను ముద్రయ అప్పు ఇచ్చేసితిమి లేదు.

28-2-15 తేదీన బ్యాంకులో ముద్రయ రు 25000 లు అప్పు పుచ్చుకొని 8-8-15 తేదీన తిరుగ చెల్లించినాడు.

1914 జూలై మొదలు 1915 ఫిబ్రవరివరకు 8 లక్షలకు మల్లిఖార్జున రావుగారికి 100000-0-0, 94000-0-0, 7000-0-0 మొత్తం 264000-0-0 లు ముద్రయ అప్పు ఇచ్చినాడు.

మనస్సునకు ప్రభువు గాఁ తిట్టుచు నీహంసమిదమునకు
 కుతులదశవిద్యాసూక్తులు వాగదలుచు విచారియించుకొ
 ను. (నూంభయవ వానకొచ్చెను కాశ్యకాశీలయ గలవారి
 నలె గుంపవయ. కాని క్రమక్రమమున వారికి నాధ్యక్షములు
 వల్లడి గాగలవు. ఈ విషయమున భారతీయుల పార్శ్వజనై
 కస్వల్పపు లాభంబును నెఱుంగి దియ న్ముగ్ధులగాఁ

విషయానుక్రమణిక.

కృష్ణాజిల్లా సంఘము	3
నూజివీడు ప్రభుత్వము	4
భక్తసత్య ప్రభుత్వ, పార్లమెంటు సభ	5
ప్రభావవ్యాసము	
మన విశ్వ విద్యాలయము	6
మోక్షరాజ్య-విద్యా-దేశము	7
విశ్వోపా మహాసంగ్రామము	
విశ్వకర్మ వార్తలు	8-9
గుంటూరు	10
ఇ.గో.పు. తెలిగ్రామము	11-12
బాలులు	18
మదరాసు ఆమోతీ నాక, కృత్తాంతరేఖలు	14

ఆంధ్రపత్రిక

1916 వ సం॥ మార్చి నెల 4 వ తేది

శనివారము.

మన విశ్వవిద్యాలయము

మన విశ్వ విద్యాలయ సభ్యులు నిన్నటిదినము సాయంత్రము సమావేశమయిరి. వారు విమర్శించిన ముఖ్యవిషయములు రెండు. అందులో రెండవది నేటి సాయంత్రము మరల విమర్శకు రావచ్చును. మొదటిది తీర్మానమునది కాని అది విచిత్ర తీర్మానము. మన మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయము పుట్టినదానికి నేటికాలమునకు నవీన విశాసము నందిన దగ్గరికిని జామచుండుట మాచదువరు తెలుగుదురు. ఇటీవల విశ్వవిద్యాలయోపదేశకు లని విశ్వవిద్యాలయోపన్యాసము లని విశ్వవిద్యాలయ పరిశోధన లని మాటలు వినవచ్చియుండుటయు మాచదువరులకు తెలియని సంగతి కాదు. విద్యావిధానమును గురించి స్పెషరు వ్రాసిన ప్రాత గ్రంథమును సాంగ్లమున జదివిన వారందరకును నొక యంశము జ్ఞాపక ముండకపోదు. సుస్కారములేని మానవ స్వభావము అలంకారమునే కోరునట గాని ఉపయోగమును కోరడట. కొందర డాక్టరులవారికి కవులనుటకు ఉన్న వస్తువుల నియ్యగా వారు మట్టువైచి చరిత్ర జరిగిన చినుకులు రాలుచుండగా ఆవస్తువులను దాచియుంచి చక్కని ఎండకాయుచుండగా వానిని తొడగకొని పైన క్రింద చూచుకొనుచు తిరుగులాడు చుండిరట! అదే విధముగా మానవులను లెను విడదకు విద్య నేర్పుటలో ఉపయోగము నాలోచింపక అలంకార కరత్వమునే పట్టుకొని వేలాడుదురని ఆమహాత్మ్యవైత నాడే వ్రాసెను. అట్టివారి భావతాకుటచే లాటిను గ్రీకులే సర్వవిద్య యని భావించుచుండిన మహా పూర్వాచార కరాయణ విశ్వ విద్యాలయములకు ఆకృష్ట కేంద్రములు కూడ నవీన ఛాయల నందినవి. అక్షుప్త కేంద్రములైతేవము నాటి విద్యా బోధకులు నేను మన విశ్వ విద్యాలయమును సమస్త కార్యధురంధరులైందున మన విశ్వ విద్యాలయము క్రొత్తదనమును ననుసరింప జూచియును నూడ స్పెషరుగారు మోక్షరాజ్య యధిపతులవారి సామ్యము నందవలసి వచ్చినది. ప్రభుత్వమునా కోదార్యము చూపి ప్రజల ద్రవ్యమును నియ్యగనే మన విశ్వ విద్యాలయ కార్య

నిర్వాహకులు లెమ యాచారానుసారముగ విశ్వ విద్యాలయ నలంకరింప గల పాశ్చాత్య వండితుల బిలిపించ దలచెట్టిది. ముఖ్యముగా బేర్కొనదగిన వారు అర్థశాస్త్రవండితుడను పదశాస్త్రవండితుడను. అర్థశాస్త్రవండితు డిచ్చటికి వచ్చి హైందవాధికశాస్త్రమును నేర్చుకొనుచున్నాడు. ఆతని కార్యవిధానమును గురించి ఇటీవల మేము వ్రాసిన యున్నాము. పదశాస్త్రవండితుల కిది పరకు కొరత యుండలేదు. హంటరుగారు పదశాస్త్రవండితులు. గా॥ స్టోనుగారు పదశాస్త్రవండితులు. కాఫర్లుగారు పదశాస్త్రవండితులు. చెప్పబోయిన కళాశాల కొక పదశాస్త్రవండితుడన్నాడు. హంటరుగారి ఎం. ఏ. లందరును పదశాస్త్ర వండితులే. క్రొత్త పదశాస్త్రవండితులు ఇచ్చట వారణాసిలో ఉపాధ్యాయవృత్తిలోనుండి కొన్ని వారముల కట్టో, మాసముల కట్టో సంస్కృత మధ్యసించి నారట. కావున వారు సంస్కృత పదశాస్త్ర విదులని మన విశ్వ విద్యాలయమువారు పిలిపించిరి. ఈలోపుగ మన దేశభాషలకు మహా సుగ్రహము చూపవలెనని హైందవులలో నుపదేశకడవికి తగినవారు లేరని యెంచి కొందరు ద్రావిడభాషాపుత్రులను ఈ సంస్కృతపద వండితులవద్ద ద్రావిడభాషకు సంబంధించినవిద్య నేర్చుకొన నేర్పరచిరి. వారిమతి యభివృద్ధికానందున వీరికున్న మతియు బోయినది. ఈమాటలే నిన్నటిదినము చర్చకువచ్చెను. హంటరుగారు క్రొత్తయుపదేశకులచే గౌరవ బి. ఏ., విద్యాస్థలకు బోధచేయించవలెననియు మున్నగు నుపక్రమమును గొనితెచ్చిరి. అందు విషయమున నెక్కువచర్చ జరిగెను. ఈ క్రొత్తయుపదేశకులు పరిశోధన చేయుటయే ముఖ్యకర్తవ్యమని మన ప్రతినిధులు వాదించిరి. ఇందుకు కారణము మేము సూచించినదియే. పరిశోధనచేసినం గాని వీరుపదేశకార్యమును నెత్తిన వైచికొనుటకు బనికిరారు. పరిశోధన లేక యుపాధ్యాయత్వమునకు సిగెరా ఒకపదవినుండి మరియొక పదవికి సుగాలివారు గుకినె లెత్తికొనుపోవు రీతిని గ్రంథములు చంక బైబుకొనిపోయి నేను చరిత్ర, రేపు అంగ్లవాద్యయము, ఎల్లండి క బ్లతర్త్యము, మరునాడు ఎన్నుకును గానని వివిధ దేశభాష బోధించుచుండు కొందరు సామాన్యోపదేశకులవలె వీరును సామాన్యోపదేశకు లయి పోయి విశ్వవిద్యాలయ ప్రత్యేక లాభ మెవ్వరికిని లేక పోవును. ఇది యుత్తమమును శుద్ధపూర్వమును నగు ప్రథమ వాదము. ఒకవేళ నీ మహావండితులు మహా ఫలములను నియ్యగలరని యంగీకరించితిమేని మన విశ్వ విద్యాలయమునేటిదినము బోధనాలయగుటకు బ్రయత్నించునేని కార్యక్రమము నాలోచింపక దప్పించుకొనరాదు. మద్రాసులోని గౌరవ పట్టవిద్యార్థుల కీ వండితుల పరమామృత మలవడ జేసి విశ్వ విద్యాలయమునకుం జేరిన ఇతర కళాశాలల విద్యార్థులను దానవిగణంబుల జేర్చినచో విశ్వవిద్యాలయమంత మోహిని యవరావతారంబు ను నటకీర్తికి పాలుగాక తప్పించుకొనుట యెట్లు? హంటరుగారు లెమ యుపన్యాసమున నాడు కళాశాలకు సాయముచేయుదుమని విశ్వవిద్యాలయమువారు చెప్పి రని గదా వాదించిరి. అప్పటికి నుద్రాసులోనే మాత్రము కళాశాల లండనా? యెరుంగ గోరుచున్నారము. పోండు విశ్వవిద్యాలయమువారు ఉపదేశకులను నాలుగుమూలలను ప్రశ్నించుదురా? అదియు ససలేదు. అ నయెడల వండితులకు ప్రథమకర్తవ్యముగా నొప్పుకొనిన పరిశోధనాపట్టుత్వము పాడైపోవునని మన ప్రతి

నిధులు దెప్పుదురేమో! మన ప్రతినిధుల భయ మెంతయుండిన నేమి! విశ్వవిద్యాలయము హంటరు గారిది గాదా! వారు నాడు అధికారము పూనిరి. వారును వారినహానుభోగులుచేరి నిన్నటిదినము అధికారముపూనిరి. హంటరుగారు లెమ తెచ్చిన యుపపాదనమును కార్యనిర్వాహకసంఘము (సిండికేటు) వారిదిగా గొనితెచ్చి అందులో నొక భాగమును రద్దుచేసికొనిరి. ప్రొఫెసరు రామనాథను గారు సవరణలుజేగా ప్రకటనగనివాదించిరి. అత్యగరి పనికి నారడికూడనా? విషయమంతయును మరల కార్యనిర్వాహకసంఘమువారి యాలోచనకు వంపవలసిన దని శ్రీయుత రామలింగరెడ్డిగారు కోరగా గా॥ స్టోనుగారు ఆసంఘమువారు పునర్విమర్శ చేయుట లేదని తీర్మానముగా చెప్పిరి. విద్యాశాఖలో నుదారులు మన విశ్వవిద్యాలయ వాతావరణము పోకునట్లు చూడశాసన వైపోవుట యెవ్వరిప్రభావమో! ఒక్కరి నేల యనవలయు. సమృత్తు లిచ్చునట్లు మన మహానుభావులే యిరువురు ఎరుటి గుంపులో చేరిపోయిరి. కావున మన సమృత్తులు 35, ఎమరి సమృత్తులు 37 అయి పోయెను. అయినను నింత సమానత్వము కానవచ్చుట శుభసూచకమే. మొదటి తీర్మాన మొరీతిని బోగా రెండవ తీర్మాన మలంకారేచ్ఛను నింకను బాగుగా కనుపరచినది. ప్రాతవండితుల సంవేకనా సంక్షోభమును బాగుగా వ్యక్తపరచినది. హంటరుగారు ఇచ్చటికి 'రీడరులను' అనగా సంస్కృతపద శాస్త్రవండితులకడ విద్యనేర్చుకొన నియమితులయి యుండిన ద్రావిడ పుత్రశ్రేష్ఠులను దీసివేసి ఆసంస్కృతపదశాస్త్రవండితులకు లోబడి యే ద్రావిడపదశాస్త్రావన్యాసకులను సహాయోపన్యాసకులను మువ్వరను నియమింపవలసిన దని కోరిరి. ద్రావిడ భాషలు విజ్ఞానమునకై పరితీరించుచుండ పదశాస్త్రాభ్యసనము వాని నెత్తిన విధించుట మొదట శుష్కలాకారము. ఆయిదుగురు రీడరులలోనుండి మువ్వరను ఏరి నియమించుట మంచిదే కాని ఎట్లేనిదియు విశ్వవిద్యాలయమునకు దెబ్బక పోవుట తరువాతి యుక్తమము. కాలిన్సుగారే అనగా శబ్దశాస్త్రవండితులే వీరి మువ్వరని ఏదైన వారట! వారికి ద్రావిడ భాషలు తెలియ వనియు 18 మాసములలో నీ రీడరులలో తగాదాలు పడుచు నేర్చుకొనుట సాధ్యము కాలేదనియు హంటరుగారే యంగీకరించు చున్నారు. అట్టి సందర్భములలో గా॥ వి. ఎస్. శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు పదశాస్త్రవండితుల పనియు రీడరుల పనియు నాలోచించి ముందుమాగ్గ మాలోచించుట కొకయుపసాధము నేర్పరుపవలెనని కోరుట న్యాయమగు కార్యక్రమముగానున్నది. అందులకు ప్రత్యుత్తరముగా హంటరుగారు కాలిన్సుగారు అభిప్రాయ మియ్యలేగిన యధికారియనియు మెక్సేలుగారు కాలిన్సుగారు తప్ప రీడరులను గురించి యభిప్రాయ మిచ్చుదగినవాడు లేదనియు మహా గంభీరముతో జెప్పుజూచుట బుద్ధివంతులును విద్యావంతులును నగు సభ్యులుచేరిన విశ్వవిద్యాలయము సవమానపరచుట యైన కావలయును. జినదినమును తాము తూలనాడు పౌరస్వవండిత ఛాందసమును మించిన పాశ్చాత్యమూర్ఖ ఛాందస మైనను గావలయును. ఏదియైనను నాగరికులకు గర్వమే యగుచున్నది. ఈ వండిత ప్రకాండల భండర మెట్లు ముగియునో చెప్పలేము గాని మన సర్వజ్ఞులు కొందరువారికి సాయముచేయుచున్నంత కాలము వారి కొటమి దూరస్థమేమో యను సందియము మాత్రము దప్పకున్నయది.

ఒకవివాహము. — ఈ నెల 6 వ తేదీ సోమ
వారము మొదలు 12 వ తేదీ ఆదివారము వరకును బాల్టిమోరే
గోవిందస్వామి వ క్షేత్రము 223 సంవత్సరమునటి. వర
దరాబాదు శైట్టిగారి పుత్రుడగు గురువత్తు శైట్టిగారికి, పి.
అయ్యన్న శైట్టిగారి పుత్రికయగు శ్రీతేవమ్మగారికి కళ్యాణము
హోత్యనను జరుపబడును. ఈ నెల 12 వ తేదీ ఆదివారము
నాడు సాయంకాలము 6 గంటలకు గాననిరోదము జరుగును.

Statutory recognition should be given to the principle that these diseases constitute incapacity for marriage. Others recommendations advocate every facility for free treatment and diagnosis, notification of diseases and most careful instruction and warnings in schools, workshops and the Army and Navy.

అనుష్టుప్ యామాత్యుల వాస్తవ్యులు, దానధర్మము
నేరములలో బోధించుట వాదాని మంత్రము. పేరుపొందిన
యొక కవి వర్ణనాధరములైన హృదయజాగృతములన గోచ
యేట మృతిబోధించిన విరుటకు చాలవగచుచున్నాడు.
మాధవలూకార రహజయ్యయ్యుక్తింబనన్న బట్టల కర్మా
గారములు రోజు, విద్యుదుడు నన్ను నిశ్చలము నేరముట
యందు వేరేమంతయు ప్రసన్నకై నని. ఆయన సంపాదించి
తనకు వైద్యులైనను నుండు, విద్యాలయములకును, ప్రకృతి
వాస్తవి శ్మయజ్ఞానములకును ఇతర వేరే ఏయోగకార్యముల
కును విరయోగంబునను బొందును రాజధానిలాని హిందు
వాదానిలకు నంగీకరింపకు నహిందువులకునులేదను మాధవ
లూకార కి వాదానలకు అనువిరుద్ధమును ప్రావృత్యమును
కొనంగి సత్కృతించితి. హిందువులలో ఈ గౌరవవిరు
ద్ధమునకును కను నే ప్రధమము. అనుష్టుప్ యామా
త్యులవలెయుం దీరనివలెయు ఇప్పటియొక కవినింపెద.

విరోధా మహా సంగ్రామము

అమెరికా దేశీయ మహాజనసభ - ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారు

జర్మను సమీపాతుల తీర్మానమును నిరాకరింపవలెను - జర్మనుల భీకరసంగ్రామము

వైద్యులు యుద్ధము - 1,39 వేల మంది జర్మనులు మాతులైరి.

ఆంగ్ల సేనా సమావేశము - 8 దశమలన పీఠ ముట్ట.

ఇంగ్లాండు

వైద్యునికదాదా.

లండను మార్చి 1:- జర్మనీవారి జలవిమాన మాన్య యంత్ర సాంకేతికముల పరిశోధనకు సామర్థ్యమును బాంబులను వేసెను. యుద్ధమునకు చిత్తుభూతగలిగిన వేదియు సప్తముకాలేన. తొమ్మిది నెలల కుదుర్పుల యొకటిద్ద చని పోయెను. డెలియూచున్న చని యుద్ధాగ్ని నులుడెల్పిరి.

ప్రతినివేషము.

లండను మార్చి 1:- సామగ్రిజ్యములో ప్రతినివేష సాయము కిడికరంగా 10000 పానుల వచ్చుటెట్లుచుండువారు ఇప్పుడు 1000 పానుల కావ్యమును కట్టెను. ఆయన సోమాలి ల్యాండులో 82000 వ బదులు 85000 లు ఖర్చుపెట్టిరి. అని యుద్ధాగ్నియలల లెక్కలనలగ జేయబడ్డది.

లాయడ్ జార్జిగారి ప్రసంగము

లండను మార్చి 2:- కామస్య సభలో ప్రసంగించుచు లాయడ్ జార్జి గారిట్లుచెప్పిరి. కొన్ని కృత్యముల డన్నవారిని వైద్యులను జీర్మనుల యదివరలో జెప్పితిమి. అట్టి కృత్యముల కొన్నిటిని తెల్పుటకుండి తగ్గింకను. ఇందువలన వచ్చు వానిని వైద్యులను జీర్మనులను. జర్మనులకు కాఖనారి లెక్కలను బట్టి పా 870248 లు ఖర్చు తగ్గినటుల జేయవచ్చుది.

నౌకలనుముంచుట.

లండను మార్చి 2:- మూడు విన్ననౌకలు ముంచబడినవి వానివలన కాపాడబడిరి. ఎలిషియానుక ఇటలీవారు రాధారి పూగయోడ ముంచబడినది.

ధారనుబి నౌక.

లండను మార్చి 2:- ఈ నౌకలాని 28 గురిలో ముగ్గురు కాపాడబడిరి.

విదేశ కా ర్యాలయము.

లండను, మార్చి 3:- ఆస్త్రియగుగారు కోరినందున విదేశ కా ర్యాలయమున రాబర్టు సెసిలు ప్రభువు ప్రస్తుతము పరిశీలించుచున్న కొన్ని కాఖనను పరిశీలించుటకు న్యూటను ప్రభువు అంగీకరించెను. ఆయన జితము పుచ్చుకొన ననెను.

జర్మనీ ఆస్త్రియాలలో వ్యాపారము.

లండను మార్చి 3:- మిత్రిమండలి దేశములలో నేడేశ ముగాలైనను తక్కినవారి అంగీకారము లేకుండ జర్మనీ ఆస్త్రియా దేశములలో వ్యాపార సంబంధమును నొడంబడికలు జేసికొనుటగదని కొన్ని వారములలో ప్రత్యేక సంధిపత్రి మును ప్రానుకొందు.

సాయుధ వాణిజ్య నౌకలు.

లండను మార్చి 2:- వాణిజ్యనౌకలలో సాయుధములను కెట్టుటకుగూర్చి జర్మనులు వివరితాభిప్రాయములను గలిగియున్నందున ఆస్త్రియనుకుకుకే గాన శత్రువులవై ప్రయోగించుటకు గాదని నౌకదళము వారి ముయ్యసారి స్పష్ట పరిచిరి.

రెండునౌకలను ముంచుట.

లండను మార్చి 3:- ముంచగనులను తీయు ఆగ్నేయమున నౌకలు ముగిసినది. వానివలన ప్రతికూల రుష్యువారి ఆలెగ్జాండరు సెంటెలెన నౌకముగిరిని 13 కురు చనిపోయిరి 11 గురుప్రతికూల.

యూరొజా నౌక.

లండను మార్చి 3:- నౌకలో చనిపోయినవారిని గూర్చి నడుమబడి డిక్టోరు వివరణము: నౌక ముందు గనిచే ముంచబడినది తిప్పు చెప్పబడెను.

వైద్యునిను జేరి నాన్వయము.

లండను మార్చి 4:- 19 నండి 28 సంవత్సరముల లోపు కుదుర్పుగల 8 గ్రూపుల వినిపితు లీనామాలోపున వైద్యులను జేరికొనబడుచురని డెలియన్చిచ్చిది. ఏప్రిల్ 7 న లేదనండి వీరు వైద్యులను బ్రవేశించును.

కెనడా

మ్యాంటోలుగ నగ్ని హోమా ప్రవివత్తు

లండను మార్చి 2:- మాంటోలు గ్రామమునందు రెండు త్వకంపెనీ మహాప్రళయ ప్రేమకుండు అగ్ని హోమా ప్రవివత్తును కలిగివని చెప్పుచున్నాడు. అగ్ని హోమా ప్రవివత్తును చల్లార్చువారలలో నేడేమును చెప్పెను కంటుకొ పోయిరి. అంతరికేవ కేతలముగ నుండుటవలన వారి పుత్రే యట కష్ట మయ్యెను.

పారశీకము

తురుష్కులు ప్రెజిడెంటునుండి పోవుట.

ప్రెట్రాగ్రిగు మార్చి 3:- తురుష్కు ప్రజలు ప్రెజిడెంటును వదలి పోయిరి.

ఫ్రాన్సు

విటిమో వారి ప్రకటనము.

లండను మార్చి 2:- నిన్నటిదినమున మన సేనాపతి మున యురవరిసార్లు వై మోకపో గాటములు జరిగెను. తరి కోధననిమిత్తము లోయముచేసిన విటిమోవారి విమానములలో నౌకవిమానము తిరిగిరావేను. శత్రువుల హామములను ముగియించి డెలియూచున్నది. సోమి తత్తరమున ముగ్గురుగుల ఫిరంగుల బ్రయోగించి వానివలన కందకములకుండి బయలుదేరి శత్రువులను ముందునకు రాబిళ్ళుత్తిందిరి, వాని మును ఫిరంగులను బ్రయోగించియు కాల్పులగూడె బడియు వాని చెల్లాచెదురజేసితిమి. నేటిదినము శాంతముగనుండెను. అని సర్. డెగ్లాసు హెయిగ్ గారు చెప్పుచున్నాడు. యిప్పొనునకు సమీపమున ఫిరంగియెడములు జరిగెను.

ఫ్రెంచివారి ప్రకటనము.

పారిసు మార్చి 2:- వైద్యునిసాంకేయక కాల్పులగ ములు పోరాడలేదు. మాంకూర్ ఫోర్టెక్ మధ్యజేతమునను మ్యానునకు తూర్పు పడమరలను, ముఖ్యముగా వాడెంటావ్ జిల్లాలోను ఫ్రెన్చునువద్దనున్న కందకములమీదను శత్రువులు ఫిరంగులను బ్రయోగించిరి. వేటనందు మనము సేనాపతి మునుకందకము ఫిరంగుల బ్రయోగించితిమి. వాంటామాస్సు మును పడమరనున్న మనకందకఫిరంగులను బ్రయోగించి వేటిరీ కలమునున్న శత్రుకట్టడములను ధ్వంసముచేసితిమి. ధయాం కూరు ప్రదేశముననున్న శత్రుకట్టడములమీదను మనము వైద్యుని గులబ్రయోగించితిమి. ఆల్సెనుకందలి ఫెన్టు, డోలరుకను మలందు మనము ఫిరంగులను బ్రయోగించితిమి. బోయిసెంఫీ కాగ్నోయమునున్న శత్రుకందకములమీద డెలియన్చున్న విటిమో ఫ్రెంచివారిల ఫిరంగులను బ్రయోగింపబడెను; అనిబక టింపబడెను. రీముననద తూర్పున జర్మనీయులరెండు పటాలములవారు మనపంక్తినిసమీపించి బ్రయత్నించి కాని మనముకూ డల బ్రయోగించగా మాతులైనవారిని దిగజాడి పారిపోయిరి.

పేరిసు మార్చి 3:- వైద్యుని రంగమున గతరాత్రియందు జర్మనీయులు మార్కోవ్ బ్రును కొండలవై కీచ్రముగ ఫిరంగుల గాల్పిరి. మ్యానునదికి తూర్పున ఫిరంగుల తీవ్రత విశేష ముగలేదు. వోపెటలో జర్మనీయులు ఫ్రెన్చును వద్దనుండు మా స్థానములవై సాయంకాలమున తీవ్రమును ముట్టడి జరిపి కొన్ని చోట్ల మా స్థానముల బొమ్మకొన గలిగిరి. పోలి ముట్టడుల నొనర్చి మేము వారల వెంటనే దరమిచేసితిమి.

లొరెయనులో బెజాంగుగారు వత్సవమునందు సెంటు మేరి ఫాల్కువై కొన్ని గంటల కాలము శత్రువులను ఫిరంగుల గాల్పి ముట్టడి నెలిపిరి. గాని ఓకింప బడిరి. బాప్లోయలో జర్మనీయు లొడింపబడిరి. ఆల్టోయలో వరానువారొక ముందు గని పోల్చిరి. పోల్చుబడిన ముందుగా పోజేతము నొకవారి వాక్యమించుకొంటి మని ప్రతిమరింప బడెను.

వెర్దును యుద్ధము.

పేరిసు మార్చి 1:- వైద్యుని తత్తరమునను వోపెటగుండు సాయుధముల వైద్యుని ముత్యము. మారంగున సచ్చటచ్చట ఫిరంగులు కాల్పులబడినవి. వాంటమాస్సునకు పశ్చిమమునండి 12 జర్మనుల కందక పంపులవై మేము ఫిరంగుల గాల్పితిమి. కిచ్చెకద్ద జర్మనీయుల రాకనొక మార్గములవై గూడ మేము ఫిరంగుల గురిచేసితిమి. లాబెన్చెకద్ద శౌకవరానువిమానమున నేల పూల్చెను. నేలబడగనే జర్మను విమానమునండి మంట లెగ నెండు ప్రయంపబడెను.

లండను మార్చి 4:- ఇటీవల యుద్ధప్రవృత్తి కొంతకగినది కాని మరల ప్రస్తుతి చెప్పినది. మార్కోవ్, ప్రావెల్డి, డో నామాలు ప్రదేశముల నీ యుద్ధము భయంకరముగ రేగుచున్నది. డో నామాంటువై శత్రువుదాడినదలను లనేకసార్లు గలిసి యోటమిజెందినది. మాఫిరంగులవలన శత్రుదళములు నూటికి 10 వందల కొల్పోయెను. శత్రువులముక్క రాకనొక మార్గములవై మాఫిరంగిలములు షెల్లుల సహాయమున వేసిరి. విన్నులెను ప్రేమనువై ఫిరంగుల ప్రయోగించి రెండుచోట్లపైపుం టువారివిశేషకష్టమును కలిగించెను. అప్పుడు ఆల్సెనులో సేనా యిరంగమున శత్రుకత్తెక్కిరిచుచు చాల తీవ్రతతో వర్షించి నది గతిరాత్రీమున పరానువిమానములు చాలబర్లె ప్రేమనువై బాంబులవేరి విశేషకష్టమును కలుగజేసిరి. విమానదళముల నుల మరల నెలవుల జేరికొనిరి. బెన్చుడాన్ ప్రేమను ఎది కొట్టులవైచూడ బాంబులు వేయబడినవి. డెలియము ఆల్సెనుల లో వరానువారు శత్రుస్థానములవై అగ్నిగోళముల వేసిరి. పెంపెటలో నొక శత్రువిమానము నేలబడగొట్టబడెనది ప్రయంపబడెను.

వెర్దును సంగ్రామములు.

అలహాబాదు మార్చి 3:- పయోనిరప్రతి గాతంతివార్త- పరాను పత్రికలు వైద్యుని సంగ్రామములనుండు నమ్మకము కలిగియున్నవి; గాని తమకు సంబంధించినపు నష్టముల సరకు గొననియెడ వైద్యునకు శత్రుసేనలు వెల్లువకు పీఠండకపోను.

వెర్దునులో జర్మనుసన్నములు.

పారిసు మార్చి 3:- 1,35,000 మంది జర్మనులు మాతులైరి.

ప్రెసిడెంటు పొయింకేరు.

పేరిసు మార్చి 4:- ప్రెసిడెంటు గారు నిన్నటిదినమున వైద్యునిరంగమునకు విచ్చేసిరి.

రుష్యా

జర్మను విమానములు

కెట్రాగ్రిగు, మార్చి 2:- రీగా డ్విగ్గు) గ్రామింత ములలో వెల్కు జర్మను విమానములు బాంబులను వదలెను. రుష్యవారు నోనో ఆల్తెగ్జాండ్రో లీన్కును ముట్టడించిరి. గెలిషియాలో రెండుసార్లు జర్మనులను తరిమిరి.

తురుష్కుల కలాయనము.

ప్రెట్రాగ్రిగు, మార్చి 2:- తురుష్కులు ఫిరంగులను వదలి ఎర్జిర్డెను, బిట్లిసుల వంకరు బోవుచున్నార.

రుష్యావారి ప్రకటనము

ప్రెట్రాగ్రిగు మార్చి 2:- కెర్రును నా ప్రదేశమున శత్రువుల దరుమయిన్నాము. మారిండుఫిరంగులను మేము బట్టుకొంటిమి.

ఇటలీ

ఇటలీవారి ప్రకటనము.

రోము మార్చి 2:- వాతావరణము ప్రతిహులగుచున్న నుగూడ ఇటలీవారు శత్రువులవై ఫిరంగులను గాల్పి యుత్తిడి గలిగించుట మానలేదు. ఇటలీ పదాతి దళము శత్రువులకు తలపడెను.

THE GREAT WAR.

President Wilson and the American Congress.

VOTE ON PRO-GERMAN RESOLUTION DEMANDED.

Verdun Fighting: German Casualties Exceed 1,35,000.

GERMAN SUBMARINE FRIGHTFULNESS TAKEN SERIOUSLY.

BRITISH RECRUITING: EIGHT GROUPS CALLED TO COLOURS.

[Reuter's Agency.]

Great Britain.

4 Vessels Sunk.

LONDON, March 3.

Three Lowestoft smacks have been sunk. The crews were landed. The Italian sailing ship "Elisa" has also been sunk.

Three were saved from steamer "Thornaby" out of twenty three.

Two Vessels Sunk.

LONDON, March 3.

The "Au Revoir" a Mine-sweeper has been sunk. Her crew were saved. The Russian steamer "Alexander Wentzel" has been sunk. Eighteen were drowned and eleven rescued.

The "Maloja" Sunk By a Mine.

LONDON, March 4.

At the inquest on the "Maloja" victims the verdict was returned that the vessel was sunk by a mine.

P. & O. "Maloja" Mined.

Other Vessels Sunk.

LONDON, March 1.—The Chief Officer's reason for believing that the "Maloja" was torpedoed was that the vessels following were also sunk.—(Civil and Military Gazette cable).

LONDON, March 8.

As regards German frightfulness, the new threat is not ridiculed, especially as there is no doubt that Germany has been building new and more powerful submarines, but every confidence is felt in the Navy. The Admiralty appropriately issues a list of 40 unarmed British merchantmen and 14 neutral vessels which have been sunk by submarines without warning during the past year to the 31st December, exclusive of undoubted cases of submarining, which are omitted owing to the absence of actual proof.

Eight Groups Called.

More Men Wanted.

LONDON, March 3.

The papers state that a Proclamation will be issued in a few days calling up eight groups of married men who have attested. To-day is the last day for voluntary enlistment, and it also marks the opening of the new submarine "frightfulness." The papers state that there is very little evidence of a widespread desire to attest on the part of the men affected. There were hundreds of recruits in London yesterday but no rush occurred.

A Foreign Office Appointment.

LONDON, March 3.

At the request of Mr. Asquith, Lord Newton will take charge of certain departments of the Foreign Office hitherto in charge of Lord Robert Cecil. Lord Newton refuses any salary.

No Commercial Treaties with Germany.

Allies Agreement.

LONDON, March 3.

The "Times" says it is probable that during the next few weeks the Allies will sign a declaration that none shall make commercial agreements with Germany or Austria without the consent of others.

Defensive Armament of Merchantmen.

Admiralty Statement.

LONDON, March 3.

In consequence of distorted German versions the Admiralty publishes instructions governing the actions of Armed Merchantmen showing that the armament is exclusively defensive.

Married Men From 19 to 26 Called.

LONDON, March 4.

It is authoritatively announced that eight groups of married men from 19 to 26 years of age will be called to the colours this week end. They will begin joining from 7th April.

Cotton Cultivation.

Civil Service Estimates.

LONDON, March 3.

The Civil Service estimates show a reduction of expenditure on cotton cultivation in the Empire to £1,000 as compared with £10,000, and an increase on Somaliland £5,000 as compared with £32,000.

Public Services Estimate.

LONDON, March 3.

The public works estimate shows a reduction of £370,248.

Prohibition of German Imports.

LONDON, March 3.

The "Daily News" states that an inner circle of the Cabinet is considering the incorporation in the budget of an announcement of the prohibition of German imports after the war, also provisions to encourage imports from the Dominions and the Allies by means of preferential duties. A decision has hitherto not been reached, and the matter will be considered at a Conference of the Allies in Paris.

An Air Raid on South East Coast.

A Nine-Months-Old Child Killed.

LONDON, March 3.

It is officially announced that a German Seaplane passed over the South East coast this evening and dropped several bombs. No military damage was done. A child nine months old is reported to have been killed.

RESERVED OCCUPATIONS.

Mr. Lloyd George's Announcement.

LONDON, March 3.

Speaking in the House of Commons Mr. Lloyd George announced that the Government would not only revise the list of reserved occupations, but would materially reduce it in order to free more men for the army.

The British Front.

Aerial Encounters and Artillery Activity.

LONDON, March 3.

Sir Douglas Haig, in a communique, says:—There were twenty encounters in the air on our front yesterday. A British machine did not return from reconnaissance. Enemy losses were reported. Our infantry and machine guns last evening dispersed, north of Somme, a party of the enemy who attempted to advance from trenches under cover of bombardment. To-day was generally quiet. There was considerable artillery activity in the neighbourhood of Ypres.

Mine Galleries Destroyed.

LONDON, March 3.

The British communique says this morning we attacked and recaptured trenches at Bluff on Ypres-Commines Canal which we lost on the 14th February. We also captured a small salient in the original line. The enemy counter-attacks some hours later was repulsed. We took 180 prisoners including four Officers. The German mine galleries in the captured trenches were destroyed. There was much artillery activity on both sides from Vierstraat to Bvesinghe.

Russia.

Novo Alexandrovsk Bombarded.

LONDON, March 3.

PETROGRAD.—The Communique says numerous German aeroplanes dropped bombs in the Riga and Dvinsk sectors where the Germans are also using naval guns and aerial torpedoes at several points. The Russians bombarded Novo Alexandrovsk and repulsed two German attacks in Galicia.

The Turks continue to retreat in the directions of Erzindjan and Bitlis abandoning guns.

Trebizond Evacuated.

LONDON, March 3.

PETROGRAD.—Turkish civilians have evacuated Trebizond.

Continued Pursuit of Enemy.

LONDON, March 3.

PETROGRAD.—A communique says:—The pursuit of the enemy in the Kermanshah region continues. Two more guns have been captured.

Portugal.

Portuguese Soldiers Poisoned.

On German Steamer.

LONDON, March 3.

PONTA DEL GADA.—Six of the Portuguese soldiers placed on board the German steamer "Schwarzburg" were poisoned by drinking from a bottle labelled "Rum". Two died immediately and one in hospital. The others are in a serious condition.

Six Deaths.

PONTA DEL GADA.—Six Portuguese have died of poison.

TELEGRAMS.

France.

President Poincare Visits Verdun.

LONDON, March 4.

PARIS:—President Poincare visited Verdun yesterday.

The Great Verdun Battle.

Decimating French Fire.

LONDON, March 3.

The Paris communique says north of Verdun and in Woivre the activity of the enemy artillery which had slackened somewhat in the preceding days was greatly intensified on the whole front chiefly against Morchomme and Poivre Ridge and Dou in the Douaumont region. Bombardment of Douaumont was followed by several extremely violent infantry attacks all of which were repulsed, the fire of our troops decimating the enemy. Our batteries everywhere vigorously replied to bombardment and shielded the enemy communication roads. Our long range guns bombarded the station at Vigneulles causing two fires and hitting several trains and destroying locomotives. There was great activity among the opposing artilleries in Seppois sectors in Upper Alsace. French air squadrons last evening dropped forty four bombs on the Station at Chamberley seriously damaging it. The squadron returned safely. The French aeroplanes in the day time dropped forty bombs on Bensdorf station and nine on Avricourt establishments.

The French artillery destructively shelled the enemy works in Belgium between Semme, Oise and in Argonne and brought down a German aeroplane in Champagne.

—:—

German and French Counter-attacks.

Fighting in Lorraine.

LONDON, March 3.

PARIS.—The communique says in the Verdun region the Germans violently bombarded during the night Northomme and Oie crests between Malancourt and forced also the principal crossings over the Meuse. Bombardment eastward of the Meuse was slight. The Germans in Woivre after an intense artillery preparation made a violent attack at dusk on our positions at Fresnes. Our counter-attacks immediately drove him out at a few points which he was able to penetrate.

In Lorraine the enemy bombarded for hours the farm of Sainte Marie Westward of Bezange and then attacked but failed completely. The German skirmishes in the valley of Lauch were all repulsed by grenades. The French in Artois exploded a mine under a crater occupied by the Germans. We captured the new crater.

No Infantry Action.

Continued Bombardments.

LONDON, March 3.

PARIS.—A communique says:—No infantry action took place in the Verdun region. The enemy continued the bombardment of the zone between Malancourt and Forges and west of the Meuse and east of the Meuse, particularly in the districts of Vaux and Damloup and of our trenches at Fresnes. In Woivre our artillery was very active on the whole enemy front. Our trench guns west of Pontamousson wrecked enemy defences in Petre Wood. Our heavy artillery bombarded the enemy establishments in the region of Thiancourt. Our batteries were active in the Fecht and Doller valleys in Alsace. British and French artillery in Belgium effectively bombarded the enemy trenches south-east of Boesinghe. Two German companies attempted to approach our lines east of Rheims, but fled from our fire, leaving their dead.

The Verdun Defences.

A "Pioneer" special cable says:—The French press, while confident of the Verdun defences, admits that an advance is always possible if the attacker is willing to pay the price.

GERMAN PLANS.

French Optimism.

LONDON, March 3.

Interest in Verdun is slackening, and speculation is asking as to whether the Germans are preparing an even stronger blow at another point in the West.

The "Morning Post's" military correspondent considers that the Germans' relative exhaustion is explicable without assuming that their losses are abnormal.—(Civil and Military Gazette) cable.

Reuter's correspondent in Paris says:—The psychology of Paris in the face of the momentous battle is remarkable. There is no outward sign of the nearness of critical happenings. The theatres are crowded and the usual vanishing day at the first Salon since the outbreak of the war was thronged by a fashionable gathering. M. Poincare also attended. Prices continue to rise on the Bourse. The present position at Verdun is that the German advance is momentarily checked and the French strongly hold the chosen line of resistance between the Voivre and Douaumont ridges. The French are most hopeful of the outcome. Two thousand Brandenburgers have been surrounded at Douaumont. The real battle is on the heights of the Meuse, which rise rapidly from the river east of Verdun. The engagements in Woivre are only of secondary importance, since the ground there is impracticable owing to mud, which is unequalled elsewhere. The Woivre front is absolutely commanded by the Meuse heights, and any advance by the Germans in Woivre would only bring them more effectively under the fire of the French guns. The "Times" military correspondent warns people against impatience at the apparent British inaction in France. He emphasises that the British are co-operating most closely with the French and the Belgians, and will act at the proper time.

Correspondents at headquarters, referring to the "impatience which is fretting us all," state that the truth is that we are waiting and watching for any sign of the enemy offensive elsewhere than at Verdun. Meanwhile we are holding great German forces in a line that cannot be thinned because of our strength and the presence of the third British Army, which in summer took over a large concentration in the Verdun region; meanwhile, British artillery is daily carrying out most intense bombardments and inflicting very heavy losses on the Germans.

TELEGRAMS.

Italy.

Italians Very Active.

ROME, March 3.
The Communique says that in spite of bad weather and snow the Italians are very active harassing enemy by artillery and infantry attacks.

Norway.

Norwegian Steamer Attacked.
By Aircraft.

LONDON, March 3.
CHRISTIANIA.—Aircraft dropped bombs on the Norwegian steamer "Modemi" enroute for England, without doing any damage.

Germany.

1,35,000 German Losses at Verdun.

LONDON, March 3.
PARIS.—It is estimated that German losses at Verdun are 1,35,000.

Four Meatless Days a Week.

LONDON, March 3.
AMSTERDAM.—The "Telegraph" says the Germans will shortly have four meatless days a week.

The German Mark.
Its Continued Depreciation.

LONDON, March 4.
Telegrams from Scandinavia and Holland show that the German claims to successes have not arrested the fall in the value of the mark: on the contrary, the depreciation has been accentuated.

SPAIN.

Bakers' Strike.

LONDON, March 3.
The Bakers strike mentioned yesterday occurred at Valencia not in Madrid.

Rumania.

Death of Queen Dowager of Rumania.

LONDON, March 3.
The Queen Dowager of Rumania Carmen Sylva died this morning.

Canada.

Fire Accidental.

LONDON, March 3.
MONTREAL.—The Vice-President of the Grand trunk Railway says that the fire at the station was accidental. The temperature was below zero and hampered the firemen, several of whom were frozen to the ladders.

HONGKONG.

Increase of Expenditure in Hongkong.
Duties on Opium and Intoxicants Enhanced.

LONDON, March 3.
HONGKONG.—In the Legislative Council to-day the Governor stated that the cost of removal of prisoners of war to Australia was 14450 Sterling and the cost of the maintenance of the prisoners a thousand a month. To meet this and other increases in expenditure Government had increased duties on prepared opium. The Council passed a resolution increasing duties on intoxicants.

Africa.

Fighting in East Africa.
PIERCE ONSLAUGHTS IN THE BUSH.
A. V.C.'s Heroism.

ALLAHABAD, March 3.
The "Pioneer's" Cairo correspondent gives some interesting details of some of the fighting that has taken place in East Africa which are given by the "Egyptian Gazette" in a letter which it has published from its Nairobi correspondent:—

A good deal of fighting is in the bush and is of the fiercest nature. Hostile parties approach often within a few yards of one another without being aware of the fact owing to the denseness of bush and the stealth with which all have to move. In addition to the sudden force onslaughts that ensue there are frequent and often fatal encounters with rhino and buffalo, and sometimes with lions, whilst the location and rescue of the wounded are not amongst the least dangerous tasks of the forces. It was in one of these bush fights that Lieutenant Wilbur Dartnell, 25th Royal Fusiliers, to whom a posthumous V. C. was awarded, lost his life. A large enemy force suddenly encountered a small patrol which had been sent out from Maktou under Lieutenant Dartnell. A fierce fight ensued, our men putting up a magnificent resistance. In the end the Germans succeeded in crawling up to within a few yards of our men. Lieutenant Dartnell was severely wounded in the thigh, and was about to be carried off by his men with some of the wounded, when he noticed that some other wounded were being left behind unguarded and unassisted. He insisted on remaining with them until the reinforcements could be brought up, although he knew the Germans were in over powering numbers and no mercy would be shown them by the German native levies once they got in amongst them. Help had already been sent for from Maktou, but by the time the relief reached the spot, the worst had happened and they found the bodies of Lieutenant Dartnell and the men whom he had tried to comfort and save riddled with bullets. The triumph of the Germans was, however, shortlived, for a few days later the Maktou force came up with the same party of Germans and practically exterminated them, thus avenging the death of their gallant commander.

TELEGRAMS.

Egyptian Frontier Affairs.

There is little news from either Mersa Atruh or Ismailia on the west. The Bedouins have taken our last firing very much to heart and have got right away to the interior in certain parts. They do not seem to like our aeroplanes at all. Our airmen follow them up persistently and every now and again bomb the party with disastrous effects. During the last fight they were most useful and very much disconcerted the Bedouins, who, under the direction of one or two Turkish officers, tried to bring them down with the guns they had brought with them, but they elevated them too much, with the result that when they were fired the guns went over backwards. There appears to be little prospect of any show on the Canal, and the Russian advance in the Caucasus and the Persian Gulf expeditionary force seem effectively to have upset the plans of Enver and Von Mackensen in so far as the invasion of Egypt is concerned.

United States.

The Pro-German Resolution.
President Wilson's Firmness.

LONDON, March 3.
WASHINGTON.—President Wilson has intimated to Congress that he will not consent to anything less than a vote on the pro-German resolution which warns Americans not to travel by belligerent armed merchantmen. Mr. Wilson refuses to consider a compromise measure such as a vote of confidence in his foreign policy. The firmness of the President's stand is indicated by his determination not to continue negotiations with Germany until the attitude of Congress is settled. Meanwhile the "Lusitania" agreement will not be accepted. The Administration is confident that the President will be victorious if he can secure a vote, otherwise he will appeal to the country.

German Spies Arrested.

LONDON, March 3.
NEW YORK.—Two Germans have been arrested for swindling. They were found in possession of plans of the United States fortifications. They describe themselves as German officers.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE)

Delhi.

War Cable to the Viceroy.

DELHI, March 3.
The following telegram dated 2nd instant has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—

There is a lull in the battle of Verdun. The French report that the enemy's bombardment continued west of the Meuse between Malancourt and Forges and east of the Meuse in the districts of Vaux and Dambloup and also against Fresnes. In Woivre the French artillery showed great activity. There was no infantry action. The French and British artillery in concert carried out an effective bombardment of the enemy's trenches at Rossignol, Belgium. The French artillery was active in Alsace and other points.

The British report twenty air encounters.

The Russians report that enemy aeroplanes dropped bombs in Friedrichstadt. The pursuit of the Turkish in Caucasian front and near Kirmanshah continues.

Calcutta.

Mr. Justice Hasan Imam's Successor.

DELHI, March 3.
The following Press communique has been issued:—H. M. the King Emperor has approved the appointment of the Hon'ble Mr. Justice W. E. Greaves, Barrister-at-Law, at present officiating as Judge of the Calcutta High Court, to be a permanent Judge of that Court in the vacancy caused by the resignation of the Hon'ble Mr. Justice Hasan Imam, Barrister-at-Law.

United Provinces.

Relations Between Hindus and Mahomedans.
U. P. Lieut.-Governor's Speech.

ALLAHABAD, March 3.
At the Durbar at Bareilly Sir James Meeson, in the course of his speech, spoke very plainly on the subject of the relations between the Hindus and Mahomedans, which, he said, were far from satisfactory. In the course of his remarks he said:—"It is sometimes hinted that the Government encourages differences between the Hindus and Mahomedans in order that, by dividing them, it may rule more easily. Whoever says that is a fool. We look upon racial feuds as a stain upon good administration. They hinder our real work and the progress of the country, and we want to put an end to them. In the sphere of your own influence each of you can work for this object, and my happy memories of Rohilkhand would be complete if I saw the spirit of conciliation abroad in this division and the Hindus and Mahomedans uniting as they used to do in my earlier years in everything that makes for public weal."

At the Bareilly Durbar His Honour the Lieutenant-Governor announced that the Government of India had withdrawn the few remaining restrictions on the Nawab of Rampur and had granted His Highness the exercise of full powers of administration.

It is understood that acting arrangements will be made when Dr. Kenrick vacates the office of the Advocate-General of Bengal.

TELEGRAMS.

Punjab.

The Lahore Conspiracy Case.
Supplementary Trial.

LAHORE, March 3.
After submission of further defence evidence of the usual nature and the filing of a few more documents, bringing the number of defence witnesses to 1042. Mr. Leonard Saunders, Barrister-at-Law, opened argument for the defence with some general observations. He drew attention to the unimportance of the present lot of accused as compared with the other accused in previous cases, which had been already tried by the Special Tribunal. Counsel referred to the ignorance of many accused of the various phases of the conspiracy, into which they had found themselves driven by leaders, and commented upon the caution with which it was necessary to approach the evidence of approvers especially in cases like the present. He also tried to bring out the motive of the prosecution witnesses and regretted the inability of the defence to produce as witnesses the ex-aerops involved in the case who had now gone to the front. At the same time Mr. Saunders admitted that the prosecution had generally presented a strong case and then passed on to deal at length with the cases against his clients and analysed evidence for and against each individual accused, subjecting the depositions of witnesses and statements of accused to close examination, and trying to deduce conclusions favourable to his clients.

He was followed by Shaikh Niran Bakhsh, Barrister-at-Law, who questioned the value of the statements of approvers and the confessions of the accused, and urged that retracted confessions should not be relied upon. He also dealt with cases of individual accused in detail. Mr. L. Hakimul Rai, Pleader, in summary discussing the case of his client tried to impress on the Special Commissioners that the man's troubles were due solely to the equity of the Police and prosecution witnesses. Moreover, his client's identification by the witnesses was not satisfactory.

Bombay.

Death of a Prominent Indian.
Hon'ble Sir Chinubhai Madhavlal.

BOMBAY, March 3.
The Hon'ble Sirdar Sir Chinubhai Madhavlal (Baronet) C. I. E. merchant, millowner and a highly respected citizen of Ahmedabad died on Thursday night at his residence in Ahmedabad of heart failure. He was a grandson of the late Rao Bahadur Kanchorial Chotalal, C. I. E., founder of the cotton mill industry in Ahmedabad. Sir Chinubhai took great interest in the civil life of Ahmedabad, being the Chairman of the Ahmedabad Municipal Committee and Chairman of Ahmedabad Mill-owners Association, besides being connected with several industrial concerns as Director. Sir Chinubhai was the first in India to introduce the spinning of finer counts of yarn from Egyptian cotton in his two mills at Ahmedabad, the two most successful of cotton mills in the Bombay Presidency, giving employment to over seven thousand hands. His acts of public munificence are many, including a donation of six lakhs to the Science Institute and three lakhs to the Kanchorial Chotalal Technical Institute in Ahmedabad. Sir Chinubhai's charities are not confined to Ahmedabad alone, but extend to distant towns like Hardwar, Benares and also some cities in Southern India. He endowed a Sanskrit Pathshala at Benares at the cost of lakhs of rupees. He gave a lakh and a half for the equipment and maintenance of an hospital in Ahmedabad and an equally large amount to the Gujarat College. The Government rewarded his virtues by conferring on him the title of C.I.E. in 1907. He was made first class Sirdar in 1909 and was created a Knight in 1911 and a Baronet in 1913, being the first Hindu Baronet in India. He was 57 years old at the time of his death.

A Decree for 122 Lakhs.

Against the Estate of a Bank Manager.

BOMBAY, March 4.
At the High Court to-day Mr. Justice Macleod disposed of a case brought by Mr. Saunders Slater as Official Liquidator of the Indian Specie Bank against the late Managing Director Chuni Lal Saraya. The suits against the other directors have been compromised. The Court granted a decree for one hundred and twenty-two lakhs and costs. In passing judgment His Lordship made several strictures on the management of the bank and the objectionable practice of window dressings. His Lordship remarked that the public has been given a warning as to how the accounts of a limited company should be audited at the time when the Dwarkadas frauds were detected. His Lordship had occasion to try a number of limited company's suits and had occasion to warn the public as to how accounts ought to be audited by honest and independent auditors. In this case the auditors were not well paid and the result was that they audited only such vouchers as Chuni Lal had placed before them. All silver transactions were transactions of the Bank engineered by Chuni Lal in the name of different customers for the purpose of cornering the silver market. If by chance Chuni Lal had succeeded the shareholders would have gracefully pocketed profits and asked Chuni Lal to try again. But the reverse occurred and the Bank came to its present crisis. As to the practice of window dressings His Lordship said that the practice was most objectionable. When the balance sheets were presented to shareholders and the figures showed that the assets were in excess of liabilities they were satisfied, but the result was that they lost their capital and had to pay the creditors. In conclusion His Lordship said that if Chuni Lal was alive he would be held liable for all losses sustained by the Bank. His Lordship accordingly passed a decree against the estate of Chuni Lal for Rs. 122 lakhs and costs.

Work of Burma Pasteur Institute.

RANGOON, March 3.
Since the opening of the Pasteur Institute in July last for the first eight months ending 29th February there were 209 patients 88 of whom were from Rangoon treated at the Burma Pasteur Institute for doxibites. Of the total 102 proved to have been bitten by rabid dogs and sixty-three are reported to be in good health.

జూ బు లు

I

సనాతన ధర్మసభ.

అయ్యా!

సనాతన ధర్మసభకు సుఖము మంచిదనుమును కచ్చిన టులున్నవి. దర్శనమునా రాజు, తదనమోహనములకు పృథ్విలో నగ్న భారతసంఘ మేర్పడి పృథ్విమహాసభ జరిగింది. బొంబాయి రాష్ట్ర సభ మేర్పడినది. చెన్నపురిలో న వైకృతిమ ధర్మసభ యెడల ఒక రాజధానిసభ జరిపింది. తంజావూరుజిల్లాలో సభను జరిపెను. అంధ్రదేశమునగూడ గోదావరి, గుంటూరు మండలములలో మూడేండ్ల నుండి ఈసభను సాగుచున్నది. కాబట్టి పృథ్విమహాసభలతో పోలికలు జరుపుటకు, ఏదిగాద, తెలిపురములలో జరుగనున్న కృష్ణా, గుంటూరు మండలసభలతో సనాతన ధర్మసభను జరుపుటకు సౌకర్యమును మోక్షసాధన మేలుగోపాలరావు.

II

అంధ్రగ్రంథ భాండాగార ప్రతినిధుల మూడవ సభ.

అయ్యా!

అంధ్రదేశగ్రంథ భాండాగారసభ సభ్యులసంఘ కార్య సానుమారు తమ ప్రతికూల ప్రకటించిన బాబును చూచి తిని. కాకినాడ నగరమున చతుర్థాంధ్ర మహాసభ మేసెల 8, 9 తేదీలందే కాక 10వ తేదీయందుగూడ జరుగుటకు ఆహ్వాన సంఘము ఏర్పాటు చేయుచున్నది. ఈ సభ కేతెంచినవారికి గ్రంథ భాండాగారసభ దర్శనమును కాకతెన్నవో నెల్లూరు లో జరుపబడు అంధ్ర మహాసభ 11-12 తేదీలందు జరుపబడునెడల కాకినాడనుండి నెల్లూరు చేరుటకు గడువు చాలదు.

ప్రతినిధులకు ప్రేక్షకులకు ఆసక్తియును మధ్య నొక దినము గడుపుచున్నచో బాబును గాని ఆ కార్యసాధనకు లీ సభను దర్శనంపరి నన్నవో వారికి ఆసభను చూడవలె నన్నవో ఈ కార్యసాధనకు బాటగా పొసగెను. వ్యా యముచేత నిది రెండును ఒకచోట సమావేశము కావలసినవే! అట్లు జరుగుటచేత. కావున నెల్లూరు సమకాలమున నుండు నట్లు అంధ్ర మహాసభ జరిగెను. నాలుగు మూడు రోజులకు గ్రంథభాండాగార సభను ప్రవేశించిన వాసుండుని కొరు చున్నాను. ఇదిగాక ఈ వ్యాసములు వార్తలు! సమగ్రముగఁ బ్రకటించుట దివ్యదృక్పథావలంబించిన సభను మూడురోజులు కావలెను. అదియు, ఇదియు, ఇక్కడ, అక్కడ, దొంతిగా చెట్టి ప్రేక్షకులకు, ప్రతినిధులకు, కార్యనిర్వాహకులకు, పత్రికాధిపతులకు, పాఠక చువశములకు, కలకరపటచక అనుకూలముగ జరుగునట్లు ప్రియత్నింతుండు. మా మామడికి చూలమును నట్లు ఎవరు వచ్చినను సరే! వారురాకున్నను సరే! విలువైన వారే వచ్చెదరు! అయ్య కొఱకమావాక్య దాగదని, డబ్బుఖచ్చి నెట్టి ప్రయాసపడి, రణ గుణధ్వనితో మహాసభను పేనుగలవానిం ప్రియమగుచు మేలు గాదు. మేసెల 15, 16, 17 తేదీలకు రాష్ట్రీయసభ జరుగును గావున 8, 9, 10 తేదీలను అంధ్రమహాసభ జరుగును గావున మధ్యను 11 తేదీని గ్రంథభాండాగారసభ ప్రారంభ మయిన యెడలను ప్రియతమ. 18, 14 తేదీలను జరిపినను 14 తేదీని నెల్లూరునుండి 15 తేదీకి మధ్యనే వారికిని సౌకర్యము లేదు. ఇంక 12-18 తేదీలన్నవి ఆ తేదీలందు తప్పవని యయిన పక్షమున జరుపవచ్చును. 8-9-10 తేదీలు కాకినాడ 12-18 నెల్లూరు 15, 16, 17 తేదీలు మధ్య ప్రతినిధులకు ప్రేక్షకులకు నివాససానము కావచ్చును. అంధ్రమహాసభ 8, 9, 10 తేదీలందు జరుగును కావున 4, 5 తేదీలను గ్రంథభాండా గారసభ జరిపించినను వారుగా నుండవచ్చును. ఇట్లునుంచి మార్గము ఇంతకంటె సౌకర్యముగా నుండునట్లు కేటోకమార్గ మును ఊహించినవో మఱియు సంతోషము. మార్చి నెలలో మాకిక్కడ గోదావరి మండలసభ ఏప్రిల్ నెలలో గుంటూరు నందు సాహిత్యసభ, మేసెలలో అంధ్రమహాసభ కాకి నాడయందు, జులైలో 15, 16, 17 లో రాష్ట్రీయసభ, ఇది జరుగు దినమును నిర్ణీతమయినది కావున సాహిత్యసభ అంధ్రమహాసభ వీనిమధ్యమున గ్రంథభాండాగార సభకుంటు కట్టుకలేదు.

దువ్వూరి జగన్నాథ శర్మ.

III
అంధ్రవిద్యార్థి సభ.

అయ్యా!

ఇప్పటికి సంవత్సరమునుండి మిత్రత్వమును తదితర ప్రతికలయందును అంధ్రవిద్యార్థి సభను గూర్చిన వ్యాసములు వెల్లడు చదివియుంటిని. విశాఖజిల్లామున అంధ్రవిద్యార్థి సభ జరిగినట్లును కార్యనిర్వాహకసంఘ మేర్పడినట్లును సంఘ సభ్యులనామములను గూడ ప్రకటించిన సంగతులను చూచి యుంటిని. కానీవీవ సంఘము వారేవత్సరమునుండియు అంధ్ర దేశమునం దెచ్చటను సంచార మొనర్చినట్లుగాని సభచేసినట్లు గాని యాపకాశ్రయము లిచ్చినట్లుగాని కాదురాదు. కార్యనిర్వా హకసంఘ మయినను ఒక్కపర్యాయము గూడ సమావేశమై నట్లును కానవలెను. దీనినిబట్టి నెలవులకు పూర్వము లేజ వాడయింది నిర్వాహక సభ్యులసభ జరుగునని వినియుంటిని. కాని సభ ఆపుటల చేయబడినట్లు తమవారే తెలిసినది. దీని నెందు కాపుటచేసినదియు, తిరిగివచ్చుట జరుపునదియు ప్రకటించి యుండలేదు. పాపముకార్యదర్శిని విద్యార్థులకుటే తీరక లేదు కాబోలు? సంవత్సరము నుండియు ఎన్ని నెలవులు రాలేదు. దసరా నెలవులు ఏమి వినఁ దిసెంబరు నెలవు లేదు యిది వి. ఇంకెన్ని నెలవులు రాలేదు. వీరివిషయమున ఏల మామూడ్రుపిం చియుండిరో యూహించాల దున్నాను. పాపము జట్టపరీక్ష లకు జరుపుటయందే కాలమంతయు గడచిపోవు చున్నది కా బోలు. ప్రథమమున నీ యుద్దయమును ప్రారంభించిన రాజ మహేంద్రవర విద్యార్థులు గూడ మిన్నకుంటు కడకోవ నీయము. దీని యవకీర్తియంతయు రాజమహేంద్రవర విద్యార్థుల నెత్తిమీద బడిగలడు. ఏ గోదావరీతీరమునుండి మిరి యుద్దయమును ప్రారంభించితిరో అట్టియమునుండియే తిరిగి దానిని గోదావరియందు పారవిడిచితిరో ప్రథమమున ప్రారం భించినవారు మిత్ర యెట్లుచేసినయెడల మఖలోపట్టి పుబ్బలో నశించినదను మాట సార్థకము గాగలదు. అంతయుకాక మీ జట్టముననే యుద్దయము బయలుపడెదనను ఆరంభమున నాకాశమునంటి ముదినమున పాతాళము నంటుననుప్రతితి అంధ్రలోకమున వ్యాపించియున్నది. అటులనే ఈ యుద్దయ ము పృథ్విమహాసభతోడ నీయంతరించెను గాబోలు నని యూహించవలసి వచ్చుచున్నది. ఈ సభాంకురమును నాటిని మిరిలే స్వనాస్త్రములతో స్వబుద్ధితో ఛేదించి ప్రియ త్నింపకుడు. కార్యదర్శి చింతాశీమ కింకరంగారు ను మామూల ధరించి యుండిరి. వీరి మాన కరణ మూహించ బాలను. బ ముకే కూల్ డ్రో దోరి వారు భయపెట్టి యుండుదురా. పృథ్విమహా దొరగా రీయద్దయ మునొప్పొసినది చెప్పియుండితే బాపరాజుగారు జట్టపరీక్షో పతనభీవావామన గొట్టుకొనిపోవుచుండిరి గాబోలు. ఏసంగ తియు చెప్పకుండుట మంచిదికాదు. రెండవకార్యదర్శి సీతా రామయ్యగారును వీరిదారి ననుసరించుచున్నది. వీరియను జేతనకలిగి గమనింపరాదా? పోనీ మూడవవారు డేలరాజుగారుయును శ్రీధరవారిం రేలే? కాకినాడయందు సభ జరుగవలయును. కాని తామచ్చట నుండుటచే భార మంతయుతమవై బడునని మాట్లాడ కుండిరి కాబోలు. కాకినాడపురమున వీరు చేయవలసిన ప్రయత్నము నేలచేయ దు? కాలము సమీపించుచున్నది. అధ్యక్షులకు శర్మగారు న్నవీ విషయమున జోక్యము కలగజేసికొననట్లు కనుపడదు. విద్యార్థులకే తీరక లేనపుడు వీరికుంటునా? నుప్రసిద్ధ నాయకు లందరి అంగికారమునుబడసిన ఈసభకతి యంతేనా? చివరకు అందరను వల్లారి మార్యవారాయుని రాత్రిగారి మాటను ఆ వ్యసించేటట్లున్నారు. గతసంవత్సరము నుండియు వాక్కుగల్గె చెప్పినమాటను స్మరించుకొని కార్యమునకు గడంగి కార్యక్రమ లనిపించుకొనుట. లేనియెడల విద్యార్థులందఱులకు అపకీర్తి కలగగలదు.

ఒక అంధ్ర విద్యార్థి.

భారతీయ మహిళా విశ్వవిద్యాలయము.

ప్రాధమిక కార్యకర యువనాథులు

నిన్న సాయంత్రము క్రైస్తవ యువజనసంఘమంది రమునందు ప్రాధమిక కార్యకర భారతీయ మహిళా విశ్వ విద్యాలయమును గూర్చి యువనాథునిది. జి. ఆర్. శంక ట్రాగున కాశ్రీ, బి. ఏ. బి. ఎల్. గా రగారి నాధిపత్యము నహించిరి.

ఉపనాథులు మహిళా విశ్వవిద్యాలయము యొక్క యువోద్దేశములను కారణములను తెప్పి భరితవర్షమున నట్టిది యుండుట కను ముఖ్యమని. శ్రీ విద్యార్థిసభికి బరచే భావముగూ వాగ్దము గ్రంథసభావ గా నుండగూడదనియు నట్లుండి 12ని వ్యాపించియున్న. దేశభావ లే యుండిన నీవిశ్వ విద్యాలయముదేశమునందలి యితర విశ్వవిద్యాలయములకు దీనిసోవదనియు, ఇందు శ్రీలంక గావలసిన సర్వ భావమును వారికి లభించుననియు వారు చెప్పిరి. ఇట్టి యవసరమును విశ్వ విద్యాలయము గ్రాత్ర నా సాపించుటకు ధన సహాయ మగ లేదు. వాంఛాను మూల స్వదేశభావ చే మహిళాగిండుట చేత బంబాయిను దీనికి సహాయ కావని కాని కోరుచున్నది. మఱుమ కేవలచంద్రలేక బాబులకును విశ్వవిద్యాలయము నభివృద్ధిలోనికి దెచ్చినయెడల పరిపాలకులును దృష్టిసాంది మనగఁ గావలసినంత సహాయము చేయగలవి. జూను 16 తేదీని దీనివిషయమై పృథ్విమహాసభము జరిగి 20-వతేదీని పృథ్విమహాసభవిశ్వ విద్యార్థియము హిందూభింపందెను.

అంధ్ర సభాధిపత్యము.

రామలింగారెడ్డిగారిని నూటించుట.

ఒక సుప్రసిద్ధ విశేషుడిట్లు మాపేర వాచియున్నాడు. రాబోవు అంధ్రమహాసభకు అధ్యక్షునిగ నెంబర్మిన్ద్రయించ నలయుననుష్ఠించు విశేషముగ జరుగుచున్నది. అంధ్రోద్యమ ములో మొదట సాధించెడిది అంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము. అదిమయమై పరిపూర్ణ పుంశ్రేయ చేసినవారు మననాయకులలో శ్రీయంత్రకట్టయంది రామలింగారెడ్డిగారికి మించినవారులేరని నతిశయోక్తికొకాలదు. భావమభిమానమున వారు వట్టిమాట లతో గాక కార్యరూపమున శ్రాత్తుచిరితర చూపుచున్నారు. అంధ్రరాష్ట్రవిమోచమునకు వీరి యభిప్రాయమును దృఢము లగుచున్నవి. బంబుగొంతులేక అభిప్రాయముచ్చు గుణము వీరికి ఉగ్రువాలతో వచ్చింది. కావున వీరిని ఈ సంవత్సరము అధ్యక్షులగు కోరుకొందురుగాక యని, ఆహ్వాన సంఘము వారిని వేసుచున్నాను.

సంయుక్తరాష్ట్ర తల్లి నెంటు గవర్నరుగారు:— వీరు చేరెలో నొక దర్బారును జరిపిరి. మహానుదీయలకును హైద్రాబాదుకును సంబంధములు తృప్తికరముగలేవు. ఇయతెగ లను వేరు వరిచిన పరిపాలన మరింత ముఖ్యుగ నుండెను నుద్దేశముతో వీరిల వైరముల వీరితామువారు పోత్సహించు చుండిరిని అప్పుడప్పుడు వివరించినది ఇట్లు రెండువారు కేన లము మూర్ఖులు. ఇట్టి బాతీయవైరములు నుపపాలనమునకు కళంకములని మూలంపు. ఈ కోవకారకాంక్షమునకు భంగ కరము. వీరిట్లుండగంటింప మే మెల్లప్పుడును యత్నించు చుంటిమి. మిరలకుూడ అన్యేష్ట మైత్రీతో మెలిగి ఇట్టి యుద్దయమునకు తోడ్పడవలయును. ఇయతెగలవారును సోదర భావముతో మొలగుచుంటి వింతయు ఆనందదాయకమును ప్రిజోపకార కార్యముల హైద్రాబాదును మహాత్మదీయమును బిందొయటకు బాసటయై వెళ్లకటివలె చుంప తమ కధికసంత సము గలుగునని గవర్నరుగారు వచించిరి.

సామాజ్య శాసనసభ. — సామాజ్య శాసన సభలో సభ్యులకు మా. మిర్ ఆసాద్ అలీఖాన్ గారు ఈ క్రింద తీర్మానము నుపహరితులకు ప్రకటించిరి. హిందూ దేశమునందుగల లక్షలకొద్దని జనము, ముఖ్యముగ పల్లెటూరి ప్రజలుపురాతనమయిట్టియు స్వదేశీయ మయిట్టియు, డౌ మధముల క్షేపమి, వానిమీదనే ఆధారపడి యుండిరి. అట్టి వారి కాకాశ్రయములయందు నిమృతము బిచ్చి హిందూదేశ పృథ్వి త్వము వాటము సభాక పృథ్వికమునకుకూడ వారి యభివృద్ధి కై నాటువలెనని. అందుకు వారికి క న కూల మిం అ గు నీ క్రింది తెప్పబడినట్టియు కత్తనబంధమైనట్టియు విషయాలయము అవసరమని ఈ సభవారు; పృథ్వికమునకాక నలవో విచ్చుచున్నారు. (1) ఆయశ్వేద్వయూవాని చికిత్సలను, వ్యభాషణలను, అంగ భావలను ప్రకటించుట. (2) మాతావృత్తి పృథ్వికైద్య విద్యావికారములని సోదరభావము గలవచ్చువారిచే సరికొధ నము చేయించుట, వారి సంఘములగు స్వేచ్ఛనకు, అట్టి సంఘ ములకు ధన సహాయము నొసంగుట, పరీక్షలు పెట్టి ఆయలో ఆరితేర వారికి విరుదుల నొసంగుట వల్లముగ గచ్చుట.

“మెద్రాసు” ఆనువత్తి నాక.

బొంబాయి నాక, బొంబాయికి చేరుట.

(అయ్యగారి ఆనువత్తి గానం కొనితీసి యున్నవైతము)

బొంబాయి మార్చి 1:—ఫిబ్రవరి 20 తేది 2-30 గంటలకు మేము బ్రహ్మపురియను కడలి బొంబాయి చేరుట 26 తేది సాయంత్రము 6 గంటలకు ప్రవేశించినాము. 27 తేది ఉదయమున అలెగ్జాండ్రా నదికి వచ్చి, స్త్రీయగు 428 గుంబిరి పొయినాము, అట్టి పక్షము ఉండిరి. వీరిలో 80 మంది యూర పియనులున్న 848 గుంబిరి, హిందూ మహమ్మదీయులు. కొంత గుంబిరి గ్రహణియు కొంతగిరి ఇతర బ్రాహ్మణులు కొంతకుంబిరి గానులును తగిలి నున్నది. వీరిలో పురుషులు (1) రాను దాను అను నొక డి.డి. ఆఫీసు కవారు గత నెల 20వ తేది (2) 9వ భూపాతీ ఇన్ ఫెంట్రీకి చేరిన పిహాయి వికీసాలసింగు అనునతడు 22 తేది మృతి పొందినాడు. తక్కినవారు యావద్దండి సౌఖ్యముగా రేవుచేరినారు.

మేము రేవుచేరినప్పటికి సెంటునాన్ ఆనువత్తి వారు స్వీకరణము చేసిరి. మోటా కుంబిరియిన మేము ముగ్గురును ఇండియను ఆఫీసర్లు ముగ్గురును బ్రాహ్మణ సోదరులును నందర ప్రవేశించినాము.

మేము 120 మందిని గుంబిరిన లయియనను తక్కిన వారు తేది వార్తించి అనువు తిమ్మగు సభలను పరీక్షించి వెళ్లిరి.

“మెద్రాసు” నాక ఇదివరలో 1914 సంవత్సరము నవంబరు 7 వ తేది మొదలు 1915 సంవత్సరము నవంబరు 14 వ తేదివరకు చేసినవి యావత్తు ప్రయత్నించబడియున్నది.

బ్రిటిషు ఆఫీసర్లు	185
,, సిఫాయిలు	899
ఇండియన్ ఆఫీసర్లు	97
,, సిఫాయిలు	4080
ఇతరులు టిక్కిలునుదీలు	58

మొత్తం. 5214

వీరిలో పురుషులెల్లములైనవారు 1770 తక్కినవారు నానాభాషాభివీరులు. ఈ 5214 మందియు నీ నాకలో చికిత్స చేసి నిర్దోషులగుటకు పంపించిరి. మొదటగా, మాయెజి, అలెగ్జాండ్రా నది బావు, బొంబాయి రేవులో నీ నాక సంచారము చేసిరి.

మరియుగాని చేసిన ప్రయత్నము నీటిగురికట్టిలో కనుబడున బడింది.

15-11-15 మొదలు 27-2-1916 ఆఖరువరకు	
24-11-15 7-12-15	297 ఆంగ్లేయు సిఫాయిలను బొంబాయి నుండి అలెగ్జాండ్రా నదికి
11-12-15 26-12-15	402 ఇండియన్ సిఫాయిలను అలెగ్జాండ్రా నది నుండి బొంబాయికి
7-1-16 18-1-16	24 ఆంగ్లేయ సిఫాయిలు బొంబాయి నుండి మాయెజికి
28-1-16 8-2-16	429 ఇండియన్ సిఫాయిలు మాయెజి నుండి బొంబాయికి
బొంబాయి నుండి బావుకు	
బ్రహ్మపురి నుండి బొంబాయికి 80 ఆంగ్లేయులు ఆ. సిఫాయిలను	
20-2-16 27-2-16	848 ఇండియన్
	428

ప్రయత్నము బాగుపడినది. ప్రస్తుతము 8 అసిస్టెంట్ సర్జినులు 5 డాక్టర్లు (వి.ఎం. ఎస్. లు) 7 నర్సులు దీనిలో పనిచేయుచున్నారు.

మార్చి 17 గురి విద్యార్థులు మాడ పనిచేయుచుండిరి. ఇప్పుడు పనిచేయునతడు. ఆస్పత్రి ధర్మములను నీ నాక విశేషము పనిచేయుచు, చాల ముఖ్యము చేయుచున్నది చెప్పబడు సందియములేదు. హిందువులలో విశేషము బాతి మతభేదములుండుట చేత భోజనము చేయుటలో స్త్రీయమిద కొంతచిక్కు తటస్థముగ నున్నది. కొందరు మాంసభక్షకులు, కొందరు కేరలము చేపలనుమాత్రము తినువాడు, కొందరు కాయగురలను తినె వారు, కొందరు మాంసభక్షకులు వండిన కాయగురలను తినె వారు, కొందరు అట్లుగాక అటునులు తెల్లము తినువాడు కొందరు కొట్టి పశువుతినువాడు. ఇంకొందరు కేరల ఆహారములు తినువాడున్నాలో తెలియదు.

వైద్యకారులు మరికొంతయు క్రద్ధచేసి ఇండియనుల తిండివిషయము గమనించుచుండ బాగుండును.

ఎవరికి ఏమిలోటు కన్పించు చెప్పకొనినయెడల, అట్లు తెలుసు జరగగాను తక్షణము విచారించి పనిచేయుచున్నాము. నాకమీదయున్న ఆందరు కైద్యులుకల్లు వ్యాధిగ్రస్తుల ప్రాంతములకు పాతులగుచున్నారు.

వృత్తాంత లేఖలు

బెజవాడ వార్తలు.

(మాస్ట్రీకి నువలెఖతుని కద్దకుండు.)

తేలు పేగున సంఘము.

బెజవాడ ఫిబ్రవరి 29 — ఈ సంఘముయొక్క సాధారణ సభ నిన్న సాయంత్రము 6 గంటలకు పి. నీతారా మయ్యగారి యాధిపత్యము కింద జరిగినది. గతసంవత్సరము ఈ సంఘముయొక్క కార్యక్రమమును కార్యదర్శియగు మారి కేంటనరసింగుగారు నివేదించిరి. 1916 సంవత్సరమున పని చేయుటకై డెడ్లిఫోట్ల పీరయ్య పంతులుగారు ఏకగ్రీవముగ కార్యదర్శిగ నెన్నికొనబడిరి. వీరు కార్యదర్శులు. పీరయ్య పంతులుగారు ఈ సంఘముయొక్క పనులను మిక్కిలి చురుకుగ నిర్వహించెదరని నమ్ముచున్నాము.

వైద్యకాగారికి నిండులు.

దివసావీ కేంటనరసింగుగారు పంతులుగారు తిరిగి వైద్యకాగారి వీర్యరచ బడినందున వారి గౌరవార్థము నిండులు చేయుచున్నాడు. నిన్నటిరాత్రి గంగరాజు కేంకటకృష్ణారావు పంతులుగారు భోజనపురించి చేసిరి. నలుబది డివైరావు పంతులుగారు, దాను మాధవరావు పంతులుగారు మున్నగు ప్రమాణులు వేంచేసిరి.

నాటక ప్రదర్శనము.

మ్యూసిసిట్ ఉపాధ్యాయ సంఘమువారు బర్మా శ్రీ కృష్ణాది నుబ్బారాయ కవిప్రణీతంబయిన “వేదీసంహార” నాటకమును హిందూ ధియేటరులో నాటకరంగిణి. ఈ నాటకమునకు కనూకాబడిన సొమ్ము ఘనము డెబ్బది యైదు రూపాయలు మద్రాసు ఆనువత్తి యొదనిధికి ధర్మముగా నొసంగబడినది.

కడపవార్తలు

ఒక విలేఖనుని కద్దకుండు

కాలివీతి.

కడప ఫిబ్రవరి 28 — ఎందఱో కృత్యముగ ప్రబలుచున్నది. పండితులందఱు తిత్తులుగ కాయుచున్నది. కాని, రాత్రిపల్ల ఇంకను కొంచెము చలివేయుచునే యున్నది. ఇంట్లు కాలు టకు పొంగింపుమోచి, ఇచ్చటికే రెండుతడవగా ఆరణ్యండ్లు, మాడుబోదకొరములు, 3 పెంతుటిండ్లు. పరకురాను పీఠి అయినది. వేదవిలయమునును మా గ్రామ పారిశుధ్యక సంఘమువారికి మంటలవాపు యంత్యపుకరపు పీఠకే యున్నది. ఆయంత్యము లేనందున జనులకు చాలకష్టము సంభవించుచున్నది. కనుక త్వరలో మాపురపాలకు లీ కొరతను తీర్చవలసి యున్నాడు. మొన్న యిండ్లు ప్రకరురాను పీఠి యయినప్పుడు మా కట్టెయందలి మోములూ విద్యార్థులును, కీర్తిరామకృష్ణ సమాజములును కొందరు నుమిగుడి నుంటుం ఆస్పత్రియందక పోయినయెడల ఇంకను చాల ఇండ్లు తగులబడియుండును.

జమాబంది.

ఈ సంవత్సరము జిల్లాకలెక్టరు జన్మలయడుగు, బత్సెలులాలకాల జమాబంది చేయుదురు. తన్ని మిత్రమై జిల్లాకలెక్టరు రాఫీసు నిబ్బంది జన్మలయడుగునకు నెర్పియున్నది. జిల్లాకలెక్టరు ఎ. ఆర్. బాస్టి గారు ఇచ్చటనుండి బదిలీచేయబడుట చే నారిఫాచే సహాయకలెక్టరు నునల్ల కీర్తివాసరావుపంతులుగారు జమాబందికి నెర్పియున్నాడు. కడపడివిజ్ఞా దిత్తుటి కలెక్టరు కీర్తివాసరావు సాహెబుగారు కమలాపురం లా లాకు జమాబంది చేయుచున్నారు.

ఒక క్రొత్త సంఘము

మా పురమందలి యావత్తులు కొందరు మాతముగ

కమ్మతావుల వెదచల్లునది సువాసనద్రవ్య రాజము

ఆరోగ్యము స్పింట్ కలిపినది కాదు. ముగంధపున్నుల రసము. నాగులించువులు చేతిగుడ్డపై వేసికొనినవో ఎంత మహావీరముగ నో యుండును. కేరలానియము నందరల నానందము గలిగించగలదు.

నెల తిన్న సీసా 1-3	...	0-8-0
,, మధ్యరకం ,,	...	0-12-0
,, పెద్దసీసా ,,	...	2-0-0
నుగంధ కార్డు ,,	...	0-1-0

వి. పి. చార్జి ప్రత్యేకము.

సోలువిజంట్లు:—ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,

నెం 158 బామానునీడు, బొంబాయి.

మదరాసు ఏజంట్లు:— మెహతా పురుషోత్తంమూర్తి

నెం 29, వై.బి.హార్ రోడ్, భూబంకడిపూరు, మద్రాసు.

ఇంగ్లీషు, తెలుగు భాషాభాసము కల్పిల్పి చేసికొనుటకును, ధర్మ కార్యములకు సాయమునుండుటకును ఉద్దేశించి “ది ఆమె యాన్స్ ప్రాగ్రెసివ్ యూనియన్” అను సంఘము నొక దానిని స్థాపించియున్నాడు. దీనికి ఉపకార వేతనమును బొంబాయి నున్న తహశీల్దార్లు వెల్లాల శేషయ్యగారు, అస్సెట్టులుగను పాలెం ముద్దుకృష్ణయ్యగారు, బ్యాంకర్లు అట్ లా, ఉపాధ్యక్షులుగను ఎన్నికొనబడి యున్నారు. గత కేరవారమునాటి రాత్రి “విలేజులీయు” నాటకమును వీరు ప్రదర్శించి ఈ సభవారి వైముడ్డేశ్యముల ననుసరించి మార్చి నెల 18, 19 తేది లలో జరుగు శ్రీ రామకృష్ణ పరమహంస జన్మదినోత్సవ సందర్భమున బీదలకు అన్న దానముకొరకై యూనియన్ నాక రామకృష్ణ పరమహంసకు రూ 5 లు విరాళముగ నొసగిరి. దీనికి శ్రీ రామకృష్ణ పరమహంస వారి ఎంతయు కృతజ్ఞులై యున్నారు.

న్యాయస్థానవార్తలు.

హైకోర్టు అయిలింగ్ నేపియర్ జె.జె. గార్ల యెదుట పోలీసువారిని చాగనొట్టుట.

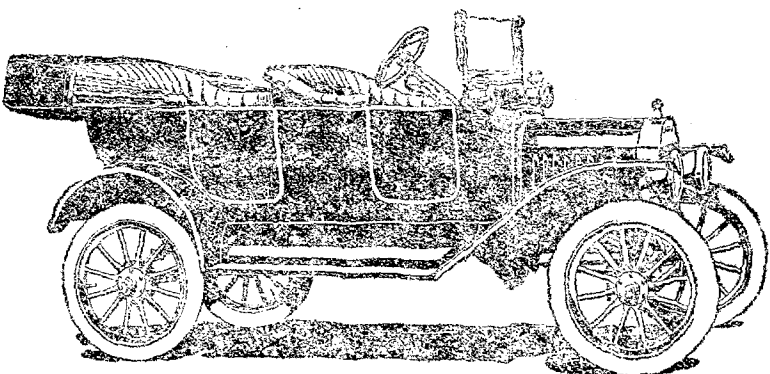
వారముదినములక్రిందట బి.ఎ.కె. తర్జుమగారే విశాఖ పట్టణముకోర్టులో నాదించబడిన శేషుకు సంబంధించిన 21 ముద్దయలకు ఆపాయకరములకు ఆ ముద్దయలలో దొమ్మిదేనీనందు మను, అక్రమముగ నొకలకు బాధ గలుగజేసినందుకు, పోలీసువారిని తయిది నిర్వర్తించుటకై కాటకపటాపినందులకును 29-2-1916 తేది యుదయము హైకోర్టువారు 8 సంవత్సరములకు తగ్గుతుండ 7 తర్సరములు వించుటకై కారాగృహానికి విధించిరి. ఈశేషు శ్వభార మెట్టిదనిన, గాగ్రములో దొంగ తనము జరిగింది. ముద్దయలలో మొదటివానియింట దొంగిలింపబడిన కన్పు కడపడినందున దానికొరకు పోలీసువారు వాని గృహము సోదానములకు వెళ్లిరి. వారు, ఇంటిలో (బచే సింపగనె, ముద్దయ ఒకచే బాటికర్రును బుచ్చుకొని పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరును, కనిస్తే బుచ్చును కొట్టెను వాని ప్రాణము మను తక్కిన ముద్దయలు కూడ పోలీసు వానిచాగనొట్టిరి, అందుచే సర్కిల్ ఇన్ స్పెక్టరుగారిని, సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు గారిని, హెడ్ కాక్టేబుల్ గారికి నతికింద ఈ కనిస్తే బుచ్చులకు ఆపాయకరములగు గాయములు తగిలెను.

ఒక కాక్టేబులునకు కిరమున చావు డెబ్బకలిసిందెడల ఆతడు ఆనువు, తిలో న్యుచి నొందెను. దీనినివ కేసు చేయుటలో క్రింది కోర్టులో 34 ముద్దయలుగ నెట్టిరి. వారిలో 12 మందిని నికోఫులుగ నెంచి కడలిచేసి మేజిస్ట్రేటుగారు 24 మందికి శిక్ష చేసిరి. పోలీసులో జడ్జిగారు. వారిలో ఇద్దరికి విధింపబడిన 5, 7 సంవత్సరముల కరకమును హెచ్చించి చెరి 10 తర్సరములు వరకము విధించిరి. 8, 9, 10 ముద్దయలకు విధింపబడిన 3 డేస్ తర్సరముల కరకమును తొమ్మిదేసి నెలలకు తగ్గించిరి. మిగిలినవారి అపిం నోగిజేసిరి.

తిరువనంత పురము పులయాలసభ:— ఈ నెల 9వ తేది శుక్రవారము సాయంత్రము తిరువనంత పురము టవున్ లో పులయాల సభ యొకటి జరిగెను. దివాన్ గారధ్యక్షులుగ నుండిరి; వెంక్టెయిండ్ల గౌరవనీయులు, ఇకయు, శ్రీపురుషోత్తముగారి, ఒక వేయిసందికంటె నెస్కరగనే సభభవద్వి యుండిరి, పులయాలలో కొంద నవ్వనొందిరి. ఒక బాలిక గూడ ప్రసంగించెను. జిల్లాజడ్జిగారు రామకౌంసి గారును, హైకోర్టు న్యాయవాదియగు మాలూర్ గోవిందప్పగారును, ముచ్చటిందిదివాక్ గారి, ఉప న్యాయమంతయు సామకూరి భావములతో శొప్పి పోగిత్తానాకరముగ నున్నది. జేతయ పాఠశాలలో అయిదవ తరగతిలో జరుపుచు, పులియాబాతి కట్ట విద్యార్థి జేతన మిచ్చెదనని దివాక్ గారు నెలవిచ్చిరి.

విలేఖకులకు సూచన

సికింద్రాబాదు బుధజననిధి యులు. పద్దయలకు క్రక టించుటకు సలహాలేను. — సంపాదకుడు.

తామర తైలము.

ఎటువంటి తామరయైన

ను రెండు మూడు సార్లు రాచిన

నయమైపోవును.

డబ్బీ 1-కి రు. 0-8-0 లు

మాత్రము.

జమైకా

సర్వపరిల్లా.

మంచి యారోగ్యము నిర్మలమైన

రక్తము ననుసరించి యుండును.

స్వచ్ఛమైన మా జమైకా సుగంధిపాల

ప్రావేశము, రక్తములో నుండు మలిన

మును శుభ్రపరచి ఆరోగ్యమును

స్థాపించును.

బుడ్డి 1-కి రు. 2-0-0 లు.

నైమో.

ఇయ్యది హిందువులలో

ననేకులకు వ్యాపించుచుండు

చీడ, గజ్జి మున్నగువాటిని,

యొకటి రెండు పూటలలో

నడచివేయును.

డబ్బీ 1-కి రు. 0-12-0.

W. E. SMITH & Co.,
Pharmaceutical Chemists &
Druggists, Mount Road,
MADRAS.

డబ్లియు. ఇ. స్టిత్ అండు కో.,
మందులవ్యాపారులు, హాండు రోడ్డు,
మదరాసు

మందులు గోరునప్పుడు యీ పత్రిక నుడవారించ గోరెదము.

సి మెం టు.

గిలింగుహము "చేతి" మార్కు పోర్టండు

సి మెం టు

సరకు రామము లేంకుడ వచ్చు చుండును.

క్రొత్తగావచ్చిన లాటులోనుండి కొద్దిగానైనను హెచ్చుగా
నైనను గూడ ఎంత సరకు కావలసిన నంతయు వెంటనే ఇయ్య
బడును.

వెలును వివరములును తెలియగోరువా రిటుల వ్రాయవలెను.

బెస్టు అండు కో., లిమిటెడు.

పోస్టుబాక్సు 63 మదరాసు

BEST & Co., LD., MADRAS.

ప్రపంచచరిత్ర

మూడవ సం॥ చిక్ వెలువడినది.

(గంభీరము:—గా. మారినగోస్వతి మరాఠు, ఎం. ఏ.

తైలిమలభము కథలు చదివినట్లు చదువుకొన
వచ్చును. బహుశా చాలమునుండి లోకములోని
అన్ని దేశములలో జరిగిన సంగతు లింపు వ్రాయ
బడును. చందాపద్ధతి ఆరుపందికలకు రు. 2-0-0
అందెకూలి లేదు. ప్రవేశింపనుము లేదు.

సిద్ధమయిన సంచికలు పి. పి. గా పంపుము

అయ్యవాడు:— ప్రపంచచరిత్రకావ్యాలయము,

(7) 145, రాజ్ బీధి, మదరాసు అని వ్రాయుడు.

మహామహిమ పాథ్యాయ బ్రహ్మశ్రీ
కొక్కండ వెంటరత్నకవి విరచిత గ్రంథములా
కొద్దిప్రతులు గలవు. నలయానా రీక్రింది విలాస
మునకు వ్రాసికొనవలెను.

1 బిల్వేశ్వరీయము	2-0-0
2 కొక్కండ మాహాత్మ్యము	0-0-0
3 పింహళల యాత్ర	0-0-0
4 గోదావరి కర్మ నామ	0-0-0
5 నియోగి దీక్షితచరిత్రము	0-0-0
6 వరకాసురవిజయ వ్యాఖ్యానము	0-0-0

కొక్కండ సుమారవసంహిత,
(261) కాజనాహిదకరము.

Amrutanjani

Best Indian Pain Balm.

పెల స్వల్పము! శుభము!

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృత

ప్రతివారము వేలకువేలు విక్రయము
చక్కని డబ్బీలో సహా సీసా 1-కి వెల 0.8-0
తలనొప్పులమాన్పును, వాయువు పోట్ల బోగొట్టును
చార్మపునొప్పుల బారదోలును. పోట్లబోగొట్టును
వనమూలికలచే హిందూ దేశమును
తయారుచేయబడు మంచిమందు.

దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

సువాసన గలిగి యుండును.

శంఖపాష చీటి చూచికొనిన మోసము గలుగదు.

ప్రతిఇంట నుండదగి చవుకయైన వైద్యసహాయము.

అమృతాంజనము అన్ని విధముల గుణమును గలిగించును.

రసభస్మము అలను 1-కి రు. 0-10-

బొంబును పువ్వు 2-0-

అమృతాంజనము డిపో, 7, రెంబుకెట్టిబీధి మదరాసు.

క్రతీలంగడివాదను తెప్పించవలసినవియ, సిగరెట్లు సుపయోగించు క్రతీవారును ఉపయోగించవలసినవియ,

ఈ రెండు డబ్బీలలోని సిగరెట్టులే

ఆ. మోసమును సువాసనగలవి!

పరిశుభ్రమయినవి!!

చల్లగానుండును!!

ఆర్ డాత్
పోగాకు కంపెనీ
లిమిటెడ్
లండను

గొప్పగొప్ప యూరోపీయనుల పాపులన్నింటియందును,
పేర్వదివ బాహుదుకాణములలోను దొరకును.

ఆర్ డాత్
పోగాకు కంపెనీ
లిమిటెడ్
లండను

ఫిఫ్ విక్